

Аудитыг гүйцэтгэсэн:

Аудитын дөрөвдүгээр газар

Аудитын дөрөвдүгээр газрын
захирал, тэргүүлэх аудитор

Я.Самбууням

Аудитын менежер:

Х.Болдбаатар

Аудитор:

В.Эрдэнэцогт

Б.Буянхишиг

Гэрээт аудитор:

А.Мөнхбадрал

Аудитын тайлан, дүгнэлттэй
холбоотой асуудлаар
261729, дугаарын утас,
260949 дугаарын факсаар
харилцана уу.

Уг тайланг УАГ-ын

www.audit.mn

цахим хуудаснаас үзнэ үү.

ХАЯГ:

Үндэсний аудитын газар
Засгийн газрын IV байр,
Бага тойруу-3,
Улаанбаатар-15160
Монгол Улс

2021 оны 06 дугаар сар

АГУУЛГА

Товчилсон үгийн тайлбар.....2

Хүснэгтийн жагсаалт,.....2

Дүрслэлийн жагсаалт2

**Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, арга зүйн талаарх
мэдээлэл.....3**

Ерөнхий мэдээлэл 4-5

**Бүлэг нэг. Монголын үндэсний олон нийтийн радио,
телевизийн үйл ажиллагаанд мөрдөх эрх зүйн актуудын
нийцэл, дотоод хяналт, засаглалын үйл ажиллагаа хангалтгүй
байна.....5-11**

Үндэсний зөвлөл хуулиар тодорхойлсон бүрэн эрхийн хүрээнд
зарим асуудлуудыг шийдвэрлээгүй байна.....5-7

МҮОНРТ-ийн эд хөрөнгийн эрхийн байдал нь үйл ажиллагаатай
холбоотой бусад эрх зүйн актуудтай нийцэхгүй
байна.....7-10

Дотоод аудитын нэгжийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн,
сайжруулах шаардлагатай байна..... 11

**Бүлэг хоёр. Монголын үндэсний олон нийтийн радио
телевизийн санхүүгийн нөөцийн төлөвлөлт, санхүүжилтийн
ил тод байдал хангалтгүй байна..... 11-23**

Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн
орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөөгүй, бүрэн төвлөрүүлээгүй,
орлого нэмэгдүүлэх эрх зүйн шинэчлэл хийх шаардлагатай
байна.....12-14

Захиалгат нэвтрүүлгийн орлогыг оновчтой төлөвлөөгүй,
орлогын төлөвлөгөө тасарсан байна.....14-15

Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийн төлөвлөлт
тодорхойгүй, үйл ажиллагааны урсгал зардлыг санхүүжүүлсэн
байна.....15-17

Хөрөнгөнд бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулж, хөрөнгө
нөөцийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай
байна..... 17-22

МҮОНРТ-ээс ирүүлсэн санал..... 23-38

Дүгнэлт.....39

Зөвлөмж..... 39-40

Үндэсний аудитын газрын тайлбар 41-54

Хавсралтууд.....55-56

Товчилсон үгийн жагсаалт:

АДБОУС	Аудитын дээд байгууллагуудын Олон улсын стандарт
МҮОНРТ	Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз
МҮОНТ	Монголын үндэсний олон нийтийн телевиз
УИХ	Улсын Их Хурал
ЗГ	Засгийн газар
ОНРТ	Олон нийтийн радио телевиз
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
УБЦТС	Улаанбаатар цахилгаан түгээх сүлжээ
ТӨХК	Төрийн өмчит хувьцаат компани
РТХЭГ	Радио телевизийн хэрэг эрхлэх газар
ТБОНӨХБАҮХАТ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай
ТББ	Төрийн бус байгууллага
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг

Хүснэгтийн жагсаалт:

№	Тайлбар
Хүснэгт № 1	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны орон тооны бүтэц
Хүснэгт № 2	Үйл ажиллагааны үр дүнгийн мэдээлэл
Хүснэгт № 3	Үндэсний зөвлөлийн 2018-2020 оны хуралдсан, гаргасан, олон нийтэд мэдээлсэн тогтоол, шийдвэр
Хүснэгт № 4	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 онуудын нэвтрүүлгийн цагийн гүйцэтгэлийн судалгаа
Хүснэгт № 5	Хэлэлцүүлэг, ярилцлага, тайлбар комментын төрөл
Хүснэгт № 6	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлт
Хүснэгт № 7	Төсвийн төлөвлөлтийн судалгаа
Хүснэгт № 8	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 онд бүрдүүлсэн орлогын судалгаа
Хүснэгт № 9	Радио телевизийн хураамжийн 2018-2020 оны орлогын бүрдүүлэлт
Хүснэгт № 10	Улаанбаатар хотын хэрэглэгчдээс төвлөрүүлбэл зохих телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсний тооцоо
Хүснэгт № 11	Захиалгат нэвтрүүлэг болон бусад орлогын гүйцэтгэл
Хүснэгт № 12	МҮОНРТ-ийн төсвийн 2018-2020 оны төсвийн төсөлд хүргүүлсэн санал
Хүснэгт № 13	МҮОНРТ-д 2018-2020 онд олгосон санхүүжилт
Хүснэгт № 14	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны орлогын гүйцэтгэл
Хүснэгт № 15	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төлбөрийн чадварын харьцаа
Хүснэгт № 16	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төсвийн гүйцэтгэл
Хүснэгт №17	Чанарын шагнал урамшууллын матриц
Хүснэгт №18	Урамшууллын судалгаа
Хүснэгт №19	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны хөрөнгө, нөөцийн өөрчлөлт

Дүрслэлийн жагсаалт:

№	Тайлбар
Дүрслэл № 1	Монголчуудын контентын сонголт, насны ангиллаар
Дүрслэл № 2	Радио телевизийн хураамжийн орлогын биелэлт
Дүрслэл № 3	Радио телевизийн хураамжийн 2018-2020 оны орлогын бүрдүүлэлт /дунджаар/
Дүрслэл № 4	МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны орлогын бүтэц

Хавсралтын жагсаалт:

№	Тайлбар
Хавсралт № 1	Сангийн яамнаас ирүүлсэн судалгаа

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, арга зүйн талаарх мэдээлэл

Аудит хийх үндэслэл

Аудитыг УИХ-ын Төсвийн байнгын хорооны “Аудитын сэдэв батлах тухай” 2020 оны 05 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2021 оны “Аудитын төлөвлөгөө, сэдэв батлах тухай” А/28 дугаар тушаалыг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулиар тодорхойлсон Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд гүйцэтгэлээ.

Аудитын зорилт

“Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө”-д аудит хийж, тайланг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлэхээр зорилт дэвшүүлж, дараах чиглэлээр аудитыг гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагааг хуульд нийцүүлэн, үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн эсэх;
- МҮОНРТ-ийн санхүү, хөрөнгө, нөөцийг зохих ёсоор бүрдүүлж, үр ашигтай удирдаж байгаа эсэх.

Аудитын хамрах хүрээ

Үндэсний аудитын газраас 2018 онд “Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017 оны үйл ажиллагааны үр дүн”-д аудит хийж, тайланг УИХ-ын Төсвийн байнгын хороонд хүргүүлсэн байна.

Аудитад Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017 оны үйл ажиллагааг хамруулаагүй бөгөөд 2018-2020 оныг хамруулав.

Аудитын арга зүй

Аудитын явцад холбогдох албан тушаалтнуудтай ярилцлага хийх, асуулга лавлагаа болон судалгаа авах, харьцуулах, нэгтгэх, дүн шинжилгээ хийх зэрэг аудитын арга зүйг ашигласнаас гадна Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, аудит хийх журамд дурдсан аудитын арга зүйг мөрдөж аудитын горимын дагуу нотлох зүйл цуглуулж, аудитын дүн, дүгнэлт, зөвлөмж боловсруулав.

Аудитад ашигласан шалгуур

Аудитад дараах хууль, эрх зүйн актыг шалгуур үзүүлэлт болгон ашиглалаа. Үүнд:

- Төрийн аудитын тухай хууль;
- Төсвийн тухай хууль;
- Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хууль;
- Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хууль;
- Хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөний тухай хууль;
- Монголын Үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн дүрэм;
- Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн хөдөлмөрийн дотоод журам;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль;
- Засгийн газрын 2013 оны 68 дугаар тогтоол;
- Бусад холбогдох хууль, эрхийн актуудыг шалгуур болгон ашиглав.

Хүндрэл бэрхшээл

Аудит эхлэх үед Коронавируст халдвар /Covid-19/ цар тахлын улмаас Улсын онцгой комиссын шийдвэрээр бүх нийтийн хатуу хөл хорио тогтоосон, МҮОНРТ бүтцийн өөрчлөлт хийж, зарим удирдах албан тушаалтнууд болон тухайн үед төсөв, санхүү хариуцаж байсан албан тушаалтан солигдсон нь мэдээлэл, тайлбар авах, талбарын үе шатны ажлыг гүйцэтгэхэд хүндрэл учирч байсан.

Ерөнхий мэдээлэл

Монгол Улсад радио нэвтрүүлгийн үйл ажиллагаа 1934 онд анх бий болж, Монголын үндэсний телевиз 1967 онд үүсэн байгуулагдан, телевизийн нэвтрүүлгийн үйл ажиллагааг эхлүүлснээр Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн үндэс суурь тавигдсан байна.

Улсын Их Хурлаас 2005 онд “Олон нийтийн радио телевизийн тухай” хууль батлагдаж, Монгол Улсын Засгийн газрын 2005 оны 241 дүгээр тогтоолоор Радио, телевизийн хэрэг эрхлэх газрыг татан буулган, Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийг байгуулсан байна.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз 2018-2020 онд Үндэсний зөвлөлөөс баталсан орон тооны хязгаарт багтаан 758-763 хүний орон тоотойгоор телевизийн 5, радиогийн 3 сувгаар нэвтрүүлгийг бэлтгэн олон нийтэд хүргэсэн бөгөөд Монголын дуу хоолой радио Орос, Хятад, Япон, Англи, MNB world телевизийн суваг Англи хэл дээр тус тус нэвтрүүлгээ цацаж байна.

Хүснэгт 1. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны орон тооны бүтэц

Д/д	Үзүүлэлт	2018 он			2019 он			2020 он		
		ҮЗ-өөс баталсан орон тооны дээд хязгаар	МҮОНРТ-ийн ЕЗ- баталсан	орон тоо хэмнэсэн /-/, орон тоо хэтэрсэн+/	ҮЗ-өөс баталсан орон тооны дээд хязгаар	МҮОНРТ-ийн ЕЗ- баталсан	орон тоо хэмнэсэн /-/, орон тоо хэтэрсэн+/	ҮЗ-өөс баталсан орон тооны дээд хязгаар	МҮОНРТ-ийн ЕЗ- баталсан	орон тоо хэмнэсэн /-/, орон тоо хэтэрсэн+/
МҮОНРТ-ийн захиргаа дэмжих салбар		220	198	(22)	214	196	(18)	214	191	(23)
1	ОНТ-ийн 1-р суваг Үндэсний телевиз	177	226	49	201	204	3	170	172	2
2	ОНТ-ийн 2-р суваг Монголын мэдээ	105	77	(28)	85	92	7	85	85	-
3	ОНТ-ийн 3-р суваг MNB sport	25	30	5	35	34	(1)	35	35	-
4	ОНТ-ийн 4-р суваг MNB world	30	17	(13)	45	30	(15)	45	33	(12)
5	ОНТ-ийн 5-р суваг MNB гэр бүл							31	31	-
6	ОНР 1-р суваг Монголын радио	125	124	(1)	122	118	(4)	122	125	3
7	ОНР 2-р суваг Монголын дуу хоолой радио									
8	ОНР 3-р суваг РЗ радио									
9	Техникийн төв	78	86	8	100	88	(12)	100	91	(9)
Нийт		760	758	(2)	802	762	(40)	802	763	(39)

Эх сурвалж: Үндэсний зөвлөлийн тогтоол, МҮОНРТ-ийн захирлын тушаал.

МҮОНРТ-ийн удирдах дээд байгууллага нь Үндэсний зөвлөл бөгөөд хуульд заасны дагуу бүрэлдэхүүнийг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч 4, УИХ 7, Засгийн газар 4 хүнийг тус тус зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшүүлж, УИХ-ын тогтоолоор баталдаг байна.

Ерөнхий захирал МҮОНРТ-ийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах бөгөөд түүний эрх, үүрэг, хүлээх хариуцлага болон холбогдох бусад харилцааг Үндэсний зөвлөлтэй байгуулсан “Хөдөлмөрийн гэрээ”-ээр зохицуулсан байна.

МҮОНРТ нь 2018-2020 онд үндэсний хэмжээнд өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээ эрхэлж, сонсогч, үзэгчдэд зориулсан төрөл бүрийн мэдээлэл, сургалт, танин

мэдэхүй, хөгжөөнт цэнгээнт хөтөлбөр, нэвтрүүлэг бэлтгэх, нийтийн хүртээл болгох үндсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ дараах орлого бүрдүүлж, зардал гаргаж ажилласан байна.

Хүснэгт 2. Үйл ажиллагааны үр дүнгийн мэдээлэл

д/д	Үзүүлэлт	2018 он		2019 он		2020 он	
		Дүн	эзлэх хувь	Дүн	эзлэх хувь	Дүн	эзлэх хувь
1	Нийт орлого	19,167.9	100	20,956.8	100	14,109.8	100
1.1	Үүнээс: Улсын төсвийн санхүүжилт	7,758.5	40.2	9,073.3	43.3	3,833.5	27.2
2	Нийт зарлага	18,068.2	-	18,399.2	-	17,165.2	-
3	Үр дүн	1,021.6	-	2,473.3	-	(3,055.4)	-

Эх сурвалж: 2018-2020 оны санхүүгийн тайлан

МҮОНРТ-ийн санхүүгийн үйл ажиллагааны үр дүнг 2018 онд 1,021.6 сая төгрөгийн, 2019 онд 2,473.3 сая төгрөгийн ашигтай, 2020 онд 3,055.4 сая төгрөгийн алдагдалтай тайлагнасан байна.

МҮОНРТ-д улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийг өөрийн үйл ажиллагааны орлоготой нэг дансанд төвлөрүүлэн зарцуулсан тул төсөвт байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, эрх зүйн актуудыг аудитад шалгуур үзүүлэлт болгон авч үзсэн болно.

БҮЛЭГ НЭГ. Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй эрх зүйн актуудын нийцэл, дотоод хяналт, засаглалын үйл ажиллагаа хангалтгүй байна.

“Олон нийтийн радио, телевизийн тухай” хууль 2005 онд батлагдаж, нийт 5 удаа нэмэлт өөрчлөлт орсон байна. Тус хууль батлагдсанаар “Олон нийтийн” үндэсний хэмжээний радио, телевиз байгуулагдаж, ард иргэдэд мэдээллийг тэнцвэртэй, тэгш хүргэх боломжтой болсон.

Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 “Олон нийтийн радио, телевиз үйл ажиллагаандаа хараат бус байх, бодит мэдээлэл олж авах иргэний эрхийг хүндэтгэх, олон ургалч үзэл, ил тод байдлыг эрхэмлэх, аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтан, хувь хүн, улс төрийн намын эрх ашгийг бус нийт үндэсний эрх ашгийг дээдлэх үндсэн зарчмыг баримтална” гэж тодорхойлсон байна.

Үндэсний зөвлөл хуулиар тодорхойлсон бүрэн эрхийн хүрээнд зарим асуудлуудыг шийдвэрлээгүй байна.

1.1. Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх хэсэгт “Үндэсний зөвлөл нь олон нийтийн ашиг сонирхлыг төлөөлөх орон тооны бус байгууллага бөгөөд 15 гишүүнтэй байна” гэж заасны дагуу МҮОНРТ-ийн Үндэсний зөвлөл 2018-2020 онуудад УИХ-аас томилогдсон 15 гишүүнтэйгээр ажилласан байна.

1.2. Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.1 дэх хэсэгт “Олон нийтийн радио, телевизийн хөтөлбөрийн бодлогоос бусад асуудлаар гарсан Үндэсний зөвлөлийн шийдвэрийн хэрэгжилт, олон нийтийн радио, телевизийн санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаа, менежментэд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий Хяналтын зөвлөл ажиллана” гэж заасан.

1.3. Үндэсний зөвлөл нь хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд МҮОНРТ-ийн 2019-2023 оны стратегийн төлөвлөгөө, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, төсөв батлах, хяналтын зөвлөл болон өргөдлийг шалгах хорооны бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах, зохион байгуулалт бүтэц, орон тооны дээд хязгаарыг тогтоох, ерөнхий захирлыг томилох, түүнтэй гэрээ байгуулах, байгууллагын үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлан хэлэлцэж батлах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна.

1.4. Үндэсний зөвлөл нь 2018-2020 онуудад нийт 26 удаа хуралдаж, 111 тогтоол шийдвэр гаргаж, хуралдаанд хэлэлцсэн асуудлаас хамааран олон нийтэд мэдээлэх шаардлагатай гэж үзсэн 13 хуралдааны явц, шийдвэрийн талаар телевизийн нэвтрүүлгээр болон цахим хуудсаар дамжуулан мэдээлсэн байна.

Хүснэгт №3. Үндэсний зөвлөлийн 2018-2020 оны хуралдсан, гаргасан болон олон нийтэд мэдээлсэн тогтоол, шийдвэр

Д/д	Он	Хуралдсан тоо	Гаргасан тогтоол шийдвэр	Олон нийтэд мэдээлсэн		
				Нэвтрүүлгээр	Цахим хуудсаар	Бүгд
1	2018	8	49	3	1	4
2	2019	9	33	4	2	6
3	2020	9	29	2	1	3
НИЙТ		26	111	9	4	13

Эх сурвалж: МҮОНРТ-ийн Үндэсний зөвлөлийн 2018-2020 онуудын ажлын тайлан

1.5. Үндэсний зөвлөлийн гаргасан зарим шийдвэр хуульд нийцээгүй байна.

- Нээлтэй тендер шалгаруулалтаар Олон улсын Робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг 2019 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдөр “Бүх тендерээс татгалзах тухай” шийдвэр гаргасан байхад Үндэсний зөвлөл 4 сарын дараа буюу 2019 оны 8 дугаар сарын 6-ны өдөр ажлын хэсгийн татгалзсан компанитай шууд гэрээ байгуулах тогтоол гаргасан нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.4¹ дэх хэсгийг зөрчсөн;
- Үндэсний зөвлөлийн гишүүдэд урамшуулал олгох журмыг боловсруулж батлалгүй, урамшуулал олгож байгаа нь Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2² хэсэгт заасантай нийцээгүй байна.

1.6. Үндэсний зөвлөлийн 2018 оны хуралдааны явцын тухай тэмдэглэл хөтлөөгүй нь Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7³ дахь хэсгийг хэрэгжүүлээгүй бөгөөд дарга, гишүүдийн ээлжит бус хуралдаан хийх

¹ Бүх тендерээс татгалзсан тохиолдолд захиалагч дараахь шийдвэрийн аль нэгийг гаргана:

30.4.1.тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон шалтгааныг судалж, тендерийн баримт бичгийн агуулгад шаардлагатай өөрчлөлт оруулж нээлттэй тендер шалгаруулалт явуулах;

30.4.2.энэ хуулийн 30.1.3, 30.1.4-т заасан нөхцөл үүссэн бөгөөд тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон шалтгаан нь зөвхөн худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний тоо хэмжээ, цар хүрээтэй холбоотой бол тэдгээртэй холбогдолтой өөрчлөлтийг тендерийн баримт бичигт оруулж, хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалт явуулах;

30.4.3.энэ хуулийн 30.4.1, 30.4.2-т заасны дагуу явуулсан тендер шалгаруулалтын үр дүнд 30.1-д заасан нөхцөл байдал дахин үүсвэл шууд гэрээ байгуулах.

² Үндэсний зөвлөлийн дарга, гишүүнд Үндэсний зөвлөлийн нийт гишүүдийн үндсэн ажлынх нь цалин, түүнтэй адилтгах бусад орлогын дунджийн 40 хувиас хэтрэхгүй хэмжээний урамшуулал олгох бөгөөд урамшууллын хэмжээ, олгох журмыг Үндэсний зөвлөл батална

³ Үндэсний зөвлөлийн хуралдааны явцын тухай тэмдэглэл хөтлөх бөгөөд тэмдэглэлийг Үндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга хөтөлж гарын үсэг зурна.

санаачилга, гишүүдийн ирц, идэвх оролцоо, хурлаар хэлэлцсэн асуудал, гаргасан шийдвэр, үр дүнгийн талаар дүн шинжилгээ хийх боломжгүй байна.

1.7. Үндэсний зөвлөл нь хууль, дүрмийн хүрээнд тус байгууллагын эд хөрөнгийн эрхийн байдал, газрын эзэмшил, санхүүгийн тайлагнал зэрэгтэй холбоотой асуудлуудыг бүрэн шийдвэрлээгүй байна.

1.8. Үндэсний зөвлөлийн Хяналтын зөвлөл, Өргөдлийг шалгах хороо нь 2018-2020 онуудад ажлын тайлан гаргаагүй байна. Энэ нь тухайн жилүүдийн үйл ажиллагааг үнэлэх боломжгүй байдлыг үүсгэж байна.

МҮОНРТ-ийн эд хөрөнгийн эрхийн байдал нь үйл ажиллагаатай холбоотой бусад эрх зүйн актуудтай нийцэхгүй байна.

1.9. МҮОНРТ үндэсний хэмжээнд радио, телевизийн өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээ эрхэлж, сонсогч, үзэгчдэд зориулсан төрөл бүрийн мэдээлэл, сургалт, танин мэдэхүй, хөгжөөнт цэнгээнт хөтөлбөр, нэвтрүүлэг бэлтгэх, нийтийн хүртээл болгох үндсэн зорилгоо хэрэгжүүлж, 2018-2020 онуудад телевизийн 5, радиогийн 3 сувгаар 34,854-37,185 цагийн нэвтрүүлгийг бэлтгэн үзэгч, сонсогчдод хүргэсэн байна.

Хүснэгт №4. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 онуудын нэвтрүүлгийн цагийн гүйцэтгэлийн судалгаа

Үзүүлэлт	2018 он (цагаар)			2019 он (цагаар)			2020 он (цагаар)		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
МҮОНТ	20,440.0	20,982.6	542.6	20,440.0	23,458.0	3,018.0	20,440.0	22,916.0	2,476.0
МҮОНР	13,872.0	13,872.0	-	13,388.0	13,727.0	339.0	13,388.0	13,725.0	337.0
Нийт	34,312.0	34,854.6	542.6	33,828.0	37,185.0	3,357.0	33,828.0	36,641.0	2,813.0

Эх сурвалж: МҮОНРТ-ийн 2018-2020 онуудын үйл ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөө

1.10. MNB world, MNB sport сувгууд 2018 онд албан ёсоор эфирээ цацаж, 2020 онд Үндэсний зөвлөлийн шийдвэрээр хүүхэд танин мэдэхүй, шинжлэх ухаан, залуучуудын редакцыг нэгтгэж, MNB гэр бүл сувгийг байгуулсан байна.

1.11. Телевизийн хөтөлбөр, нэвтрүүлгийн бодлогыг сайжруулах зорилгоор Максима медиа ХХК-тай 2019 онд гэрээ байгуулж, орон нутагт МҮОНТ-ийн 1-р суваг (MNB), Монголын мэдээ, MNB Sport, MNB World сувгуудын үзэгчийн зах зээл, зан төлөв, сэтгэл ханамжийн судалгааг бүсчилж хийлгэсэн байна.

1.12. Дээрх судалгаанд сувгуудын сэтгэл ханамжийн талаар дараах байдлаар тодорхойлсон байна.

- МҮОНТ-ийн 1-р суваг бүх бүсэд 90.0-94.0 хувь нь сэтгэл ханамжтай, 6.0-8.0 орчим хувь нь сэтгэл ханамжгүй;
- Монголын мэдээ суваг сэтгэл ханамжийн үнэлгээ бүх бүсэд өндөр;
- MNB Sport сувгийг судалгаанд оролцогчдын 62.0 хувь нь үздэггүй, 38.0 орчим хувь нь сардаа хамгийн багадаа нэг удаа тус сувгийг үздэг байна. Үүнээс 18.0-19.0 хувь нь MNB Sport сувгийг өдөр бүр үздэг гэсэн нь МҮОНТ-ийн 1-р суваг болон Монголын мэдээ сувгуудтай харьцуулахад бага үзүүлэлт хэдий ч

байгуулагдаад удаагүй сувгийн хувьд багагүй үр дүнтэй;

- MNB World сувгийг судалгаанд оролцогчдын 75.0 хувь нь үздэггүй байна. Энэ суваг сүүлд байгуулагдсан, мөн зорилтот бүлгийн хувьд масст зориулсан суваг биш зэрэг шалтгаануудтай шууд холбоотой юм. Өдөрт зарцуулж буй хугацааны хувьд ч бусад сувгуудаас бага байна.

1.13. Мөн судалгаанд радио сонсогчдын сэтгэл ханамжийн талаар дараах байдлаар тодорхойлсон байна.

- Сонсогчдын 40.0 орчим хувь нь Монголын радиог хамгийн багадаа сард нэг удаа сонсдог байна. Энэ үзүүлэлт РЗ радиогийн хувьд 22.0 орчим хувьтай байна.
- Радиогоор монгол дуу, ая дууны мэндчилгээ, цаг агаарын мэдээг голчлон сонсдог. Өөрөөр хэлбэл радио, FM-аас үл хамааран дээрх төрлийн хөтөлбөрүүдийг сонсдог.
- Радиогоор хөтөлбөрийг тус бүрээр хангалттай цацаж буй эсэхээс үл хамааран дуу, цаг агаар, цаг үеийн мэдээ тэргүүлж байсан.
- Радио нэвтрүүлгийн хувьд хөтөлбөрийн эрэлт, нийлүүлэлтийн тэнцвэр хадгалагдаж байна гэж дүгнэжээ.

1.14. Дээрх судалгаанаас дүгнэхэд олон нийтэд хүргэх нэвтрүүлгийн бодлогын хүрээнд нэвтрүүлгүүдийг сонирхол татахуйц, орчин үеийн өнгө аястай хийж гүйцэтгэх шаардлагатай байгааг илэрхийлж байна.

1.15. МҮОНРТ-ийн Ерөнхий захирал мөн Максима медиа ХХК-тай 2020 онд 298 тоот гэрээ байгуулж, телевиз үзэлтийн судалгаа хийлгэсэн.

1.16. Судалгаагаар МҮОНРТ 2020 оны ерөнхий рейтингээр телевизийн сувгуудын төрөл дотроо дараах байруудад жагссан байна.

- Өдөр тутмын мэдээний сувгуудын төрөл дотроо Цагийн хүрд, Долоо хоногийн тойм мэдээ тэргүүн байрт;
- Спортын суваг дотроо бөхийн барилдаан тэргүүн байр, морины уралдаан гуравдугаар байр, спортын тойм нэвтрүүлэг 10 дугаар байрт;
- ТВ шоу нэвтрүүлгийн төрөл дотор 10 дугаар байр эзэлсэн байна.

1.17. Мөн хэлэлцүүлэг, ярилцлага, тайлбар коммент төрөлд эзэлсэн байрыг хүснэгтээр үзүүлбэл.

Хүснэгт 5. Хэлэлцүүлэг, ярилцлага, тайлбар комментын төрөл

Дэс дугаар	Сэдэв	Суваг	Эрэмбэ	Хандалт
1	Монгол коммент нэвтрүүлэг	TV9	18.4	55.2
2	Ярилцъя л даа	TV9	6.4	18.7
3	Нийслэлийн соён гэгээрүүлэх цаг	МҮОНТ	6.1	15.1
4	Улаан бал ярилцлага	NTV	6.0	18.2
5	Гэгээн үдэш	МҮОНТ	5.4	22.6

6	Цаг үе үзэл бодол	MYOHT	5.1	14.5
7	20-р зууны дуунууд	MN25	5.0	14.8
8	Энэ өдрийн зочин	TV9	4.9	14.0
9	Монгол өв соёл	MYOHT	4.8	12.8
10	Хэлэлцүүлэг	TV9	4.6	11.9

Эх сурвалж: Максима медиа ХХК-ийн 2020 оны судалгааны тайлан.

1.18. Дээрх судалгааны дүнгээс үзэхэд MYOHT-ийн олон нийтэд бэлтгэн хүргэж байгаа нэвтрүүлгүүдээс залуу үеийнхэнд зориулсан нэвтрүүлгийн төрлүүд эхний 10 байрт багтаагүй тул нэвтрүүлгүүдийг зорилтот үзэгчдэд чиглүүлэн бэлтгэж, рейтингийг өсгөх шаардлагатай байна.

1.19. MYOHT-ийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг гүйцэтгэлтэй нь харьцуулбал 2018 онд 81.3 хувийн, 2019 онд 90.0 хувийн, 2020 онд 62.0 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 6. MYOHT-ийн 2018-2020 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлт

Үзүүлэлт	2018 он	2019 он	2020 он
Төлөвлөсөн	192	126	220
Хэрэгжсэн	172	119	136
Хэрэгжээгүй	20	7	84

Эх сурвалж: MYOHT-ийн 201-2020 оны үйл ажиллагааны тайлан.

1.20. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнөөс 2018 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжээгүйгээс 6 ажил, байгууллагын дотоод зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбоотой 8 ажил, санхүүгийн эх үүсвэр шийдэгдээгүйгээс 120.6 сая төгрөгийн 6 ажил нийт 20 ажил хэрэгжээгүй, 2019 онд байгууллагын дотоод зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбоотой 2 ажил, MNB World вэб сайт хийлгэх, дотоод сүлжээг шинэчлэх, удирдлага зохион байгуулалт сайжруулах зэрэг 5 ажил нийт 7 ажлын 271.2 сая төгрөгийн санхүүгийн асуудал шийдэгдээгүйгээс хэрэгжээгүй байна.

1.21. Мөн 2020 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгасан дараах ажлууд тодорхой шалтгааны улмаас хэрэгжээгүй байна.

- Радио конкурс зорилтот нэвтрүүлэг, олимпын өдрийн тэмдэглэл, орон нутаг дахь тусгай сурвалжлагчдын сургалт, Токио-2020 олимпын наадмын шууд дамжуулах эрх, зорилтот бүлгийн иргэдэд зориулсан нэвтрүүлгүүд, бид морьтны үр сад, дээлтэй монгол хөтөлбөр зэрэг нийт 41 нэвтрүүлэг, контентууд хийгээгүй;
- Цаг үеийн шинжтэй олон улсын, бүсийн хурал, форм, аялал, гэрээ хэлцэл байгуулах зэрэг гадаад харилцааны төлөвлөгөөт 13 ажил Коронавируст халдвар /Ковид-19/ цар тахлын улмаас хийгдээгүй;
- Шилэн кабель татах, тоног төхөөрөмж худалдан авах зэрэг хөрөнгө оруулалт, урсгал засварын шинжтэй 21 ажилд /366.7 сая төгрөгийн/ хөрөнгийн эх үүсвэр дутагдсан зэргээс үйл ажиллагааны төлөвлөгөө 38.0 хувиар тасарсан байна.

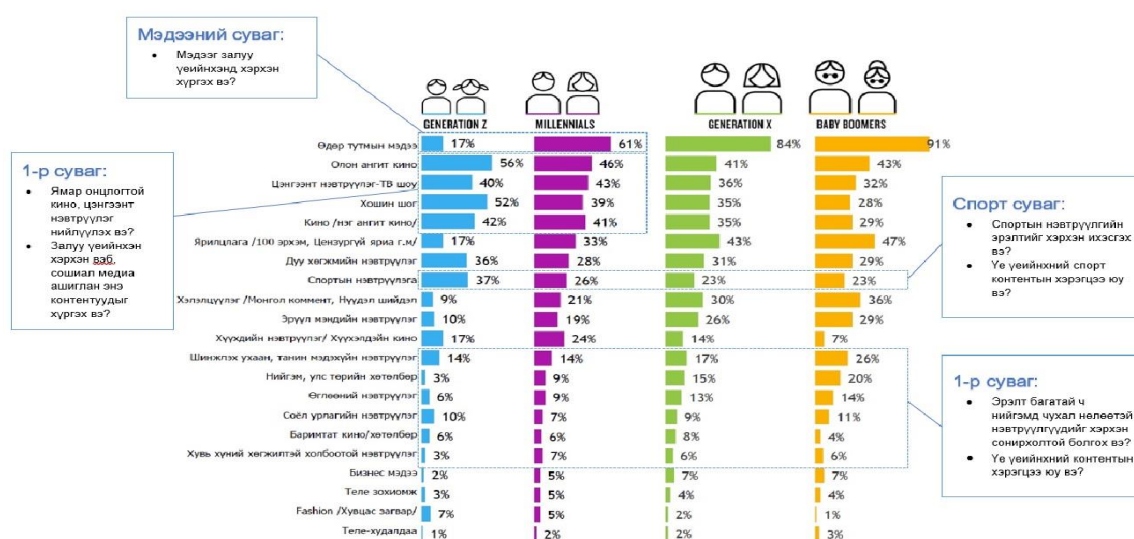
1.22. MYOHT нь 4 жил тутамд стратеги төлөвлөгөө боловсруулан Үндэсний зөвлөлөөр батлуулан ажилласан байна. Тухайлбал:

- 2009 - 2013 оны төлөвлөгөө нь тунхаглалын шинж чанартай, байгууллагын эрхэм зорилго, үнэт зүйлс, алсын харааг тодорхойлсон;
- 2014-2018 оны төлөвлөгөө нь хөгжлийн стратеги буюу байгууллагын дотоод хүчин зүйлүүдэд төвлөрсөн;

- 2019-2023 оны стратеги төлөвлөгөө нь Контент Стратеги буюу хэрхэн контент, нэвтрүүлгүүдийн сэдэв, бэлтгэх арга барил болон түгээх платформыг орчин үеийн шаардлагад нийцүүлж, олон нийтэд үнэ цэнэ бүтээн ажиллахад төвлөрсөн байна.

1.23. МҮОНРТ 2018 онд Эм Эм Си Жи ХХК-аас телевизүүдийн зах зээлийн судалгаа хийснийг худалдан авч, спортын нэвтрүүлэг, шинжлэх ухаан танин мэдэхүй, нийгэм улс төр, соёл урлаг, өглөө болон хувь хүний хөгжилтэй холбоотой нэвтрүүлгүүд хамгийн бага буюу 3.0-26.0 хувийн санал авсанд дүнд шинжилгээ хийж сайжруулахаар 2019-2023 оны стратеги төлөвлөгөөнд тусган ажиллаж байна.

Дүрслэл 1. Монголчуудын контентын сонголт, насны ангиллаар

Эх сурвалж: Эм Эм Си Жи ХХК-ний тайлан.

1.24. Радио архивыг тоон болгох үйл ажиллагаа үргэлжилж, нэвтрүүлгийн эргэлтийн фондод 109 цаг 56 минутын 802 файл, алтан фондод 167 цаг 22 минутын 505 файлыг архивын өгөгдлийн санд нийлүүлсэн байна.

1.25. МҮОНРТ хөтөлбөрийн дагуу нэвтрүүлгийн үйл ажиллагаа явуулж, хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллаж байгаа хэдий ч даруй шийдвэрлэх шаардлагатай дараах асуудлууд байна. Үүнд:

- Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дэх хэсэгт “Олон нийтийн радио, телевиз энэ хуулийн дагуу байгуулагдаж, гагцхүү олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаагаа явуулдаг ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд мөн” гэж заасан ч Улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалттай нийцүүлж хуулийн этгээдийг улсын бүртгэлд шинэчлэн бүртгүүлээгүй;
- Хуулинд эд хөрөнгийн эрхийн байдал тодорхойгүй;
- НБББББ-т санхүүгийн тайланг бэлтгэх нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг тодорхой тусгаагүй;

Дотоод аудитын нэгжийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн, сайжруулах шаардлагатай байна.

1.26. МҮОНРТ-ийн бүтэц, зохион байгуулалтын талаар баталсан Үндэсний зөвлөлийн 2016 оны 28 дугаар тогтоолоор Үндэсний зөвлөлийн харьяанд Дотоод аудитын алба байхаар шийдвэрлэж, мөн оны 41 дүгээр тогтоолоор “Дотоод аудитын дүрэм”-ийг баталсан.

1.27. Дотоод аудитын албаны 2018-2020 онд хийх ажлын төлөвлөгөөнд МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагаанд мөрдөж байгаа хууль тогтоомж, эрх зүйн актууд, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавихаар тусгасан боловч зөвхөн зөвлөлийн шийдвэрийн дагуу цаг үеийн шинжтэй 8 удаагийн аудит хийж, тайланг Үндэсний зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, давхардсан тоогоор 68 зөвлөмж өгч ажилласан байна.

1.28. Дотоод аудитын алба нь МҮОНРТ-ийн засаглал, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналтын тогтолцоог сайжруулах байгууллагын үнэ цэнийг нэмэгдүүлэхэд, чиглэсэн хараат бус, зөвлөн туслах үйл ажиллагааг бүрэн хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

1.29. Шилэн дансны цахим хуудаст хөрөнгө оруулалт, тендер, худалдан авалтын 2018 онд 12,072.1 сая төгрөгийн 85 мэдээлэл, 2019 онд 5,074.2 сая төгрөгийн 114 мэдээлэл, 2020 онд 20,675.2 сая төгрөгийн 80 мэдээлэл тус тус байршуулсан байна.

1.30. Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт 2018 онд 72.7 хувь, 2019 онд 61.5 хувь, 2020 онд 63.6 хувийн биелэлттэй байна.

БҮЛЭГ ХОЁР. Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн санхүүгийн нөөцийн төлөвлөлт, санхүүжилтийн ил тод байдал хангалтгүй байна.

Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйл 24.1.2-т “олон нийтийн радио, телевизийн үйл ажиллагааны үндсэн зорилт, стратеги төлөвлөгөө, тухайн жилийн төсвийн төслийг хэлэлцэх, Монгол Улсын төсөвт тусгуулах” гэж заасан бүрэн эрхийн дагуу Үндэсний зөвлөл нь жил бүрийн МҮОНРТ-ийн төсвийн саналыг хэлэлцэн, Сангийн яаманд хүргүүлж, Монгол Улсын төсөвт тусгуулдаг.

МҮОНРТ төсвийн төслөө дараах байдлаар боловсруулж хүргүүлснийг Сангийн яам хянан, УИХ-аас санхүүгийн дэмжлэгийг баталсан байна.

Хүснэгт 7. Төсвийн төлөвлөлтийн судалгаа

Үзүүлэлт	2018 он			2019 он			2020 он		
	Төсвийн санал	Төлөвлөгөө	Зөрүү	Төсвийн санал	Төлөвлөгөө	Зөрүү	Төсвийн санал	Төлөвлөгөө	Зөрүү
Нийт орлого	22,462.5	21,903.4	(559.1)	25,373.1	18,936.8	(6,436.3)	23,864.0	17,642.3	(6,221.7)
Өөрийн орлого	7,763.3	9,835.7	2,072.4	9,102.9	9,464.1	361.2	8,824.9	8,572.3	(252.6)
Хандив тусламж			-	393.7	400.0	6.3			-
Санхүүгийн дэмжлэг	14,699.2	12,067.7	(2,631.5)	15,876.5	9,072.7	(6,803.8)	15,039.1	9,070.0	(5,969.1)
НИЙТ ЗАРДЛЫН ДҮН	22,462.5	21,893.2	(569.3)	25,373.1	18,936.8	(6,436.3)	23,864.0	17,642.3	(6,221.7)
Үйл ажиллагааны зардалд	22,462.5	21,893.2	(569.3)	25,373.1	18,936.8	(6,436.3)	23,864.0	17,642.3	(6,221.7)

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

Хөрөнгө оруулалт	-	-	-	-	-	-	-	-	-
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Эх сурвалж: МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төсвийн санал, батлагдсан төсөв.

УИХ-аар баталсан санхүүгийн дэмжлэгийг Сангийн яам сараар хуваарилан ирүүлснийг үндэслэн, МҮОНРТ байгууллагын жилийн төсвийг дахин боловсруулж, Үндэсний зөвлөлөөр батлуулсан байна.

Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1-д “Олон нийтийн радио, телевизийн санхүүжилт дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ” гэж заасны дагуу МҮОНРТ нь 2018-2020 онд дараах орлогыг бүрдүүлсэн байна.

Хүснэгт 8. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 онд бүрдүүлсэн орлогын судалгаа

Орлогын нэр төрөл	2018 он		2019 он		2020 он	
	гүйцэтгэл	нийт орлогод эзлэх хувь	гүйцэтгэл	нийт орлогод эзлэх хувь	гүйцэтгэл	нийт орлогод эзлэх хувь
Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлс	4,575.5	22.8	5,119.9	27.4	5,628.6	45.1
Захиалгат нэвтрүүлгийн орлого	3,370.8	16.8	3,686.1	19.7	2,886.7	23.1
Түрээсийн орлого	167.8	0.8	49.2	0.3	37.3	0.3
Бусад орлого	305.8	1.5	315.3	1.7	100.7	0.8
МҮОНРТ-ийн үндсэн үйл ажиллагааны орлогын дүн	8,420.0	41.9	9,170.5	49.0	8,653.2	69.3
Улсын төсвийн дэмжлэг	7,689.5	38.3	9,000.0	48.1	3,750.0	30.0
Хүүхдийн нормативд хувьсах зардал	69.4	0.3	73.3	0.4	83.5	0.7
Улсын төвийн хөрөнгө оруулалт	3,913.3	19.5		2.5	0.0	
Улсын төсвийн дэмжлэгийн нийт дүн	11,672.1	58.1	9,073.3	51.0	3,833.5	30.7
Ази номхон далайн өргөн нэвтрүүлгийн холбооноос			465.5			
Нийт орлогын дүн	20,092.1	100.0	18,709.3	100.0	12,486.8	100.0
Нийт орлогод үндсэн үйл ажиллагааны орлогын эзлэх хувь	41.9		49.0		69.3	
Нийт орлогод улсын төсвийн дэмжлэгийн эзлэх хувь	58.1		51.0		30.7	

Эх сурвалж: 2018, 2019, 2020 онуудын Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.

Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөөгүй, бүрэн төвлөрүүлээгүй, орлого нэмэгдүүлэх эрх зүйн шинэчлэл хийх шаардлагатай байна.

2.1. Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Олон нийтийн радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсийг нийтийн антен, өөрийн сансрын хүлээн авах, нэвтрүүлэх станц, кабелийн телевизийн шугамтай эсэхээс үл хамааран айл өрхөд болон байгууллага, аж ахуйн нэгжид радио хүлээн авагч, телевизор тус бүрээр тооцон ногдуулна” гэж заасан.

2.2. Засгийн газрын 2000 оны 28 дугаар тогтоолоор баталсан “Телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсийг айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувь этгээдээс хураан төвлөрүүлэх журам”-ыг үндэслэн Радио, телевизийн хэрэг эрхлэх газар /хуучин нэрээр/-ын даргын 2001 оны 403 дугаар тушаалаар Улаанбаатар хотод айл өрх 1100, албан байгууллага 1650, аймгийн төвд айл өрх 850, албан

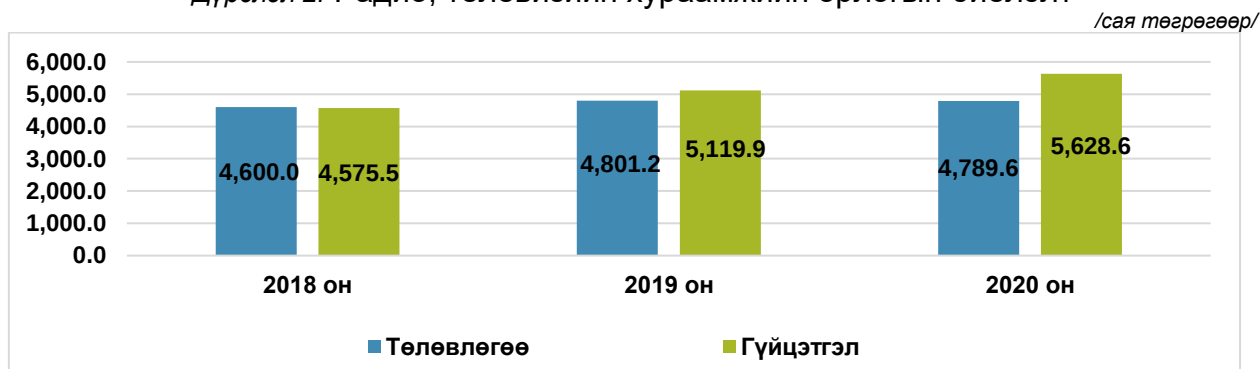
байгууллага 1200, сум, багийн төвд айл өрх 600, албан байгууллага 600 төгрөг байхаар телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсийг тогтоосон байна.

2.3. УИХ-аар 2005 онд батлагдсан Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2 дахь хэсэгт “Олон нийтийн радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсний хэмжээг олон нийтийн радио, телевизийн үндэсний зөвлөлийн саналыг үндэслэн Засгийн газраар тогтооно” гэж заасан боловч радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсний хэмжээг өөрчлөн тогтоогоогүй байна.

2.4. Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлогын өмнөх оны төлөвлөгөөг 2018 онд 851.1 сая, 2019 онд 201.2 сая төгрөгөөр тус тус өсгөж, 2020 онд 11.6 сая төгрөгөөр бууруулан төлөвлөжээ.

2.5. Батлагдсан төлөвлөгөөнөөс 2018 онд 24.6 сая төгрөгөөр тасарч, 2019 онд 318.7 сая, 2020 онд 839.0 сая төгрөгөөр тус тус давсан байна. Төлөвлөлтийг судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн хийхгүй байна.

Дүрслэл 2. Радио, телевизийн хураамжийн орлогын биелэлт

Эх сурвалж: 2018, 2019, 2020 онуудын Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.

2.6. Орлого үр дүнгийн тайлангаас радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлогын бүтцийг авч үзэхэд дунджаар Улаанбаатар хотын айл өрх 61.0 хувийг, албан байгууллага 1.8 хувийг, орон нутгийн айл өрх, албан байгууллага 37.2 хувийг бүрдүүлж байна.

Дүрслэл 3. Радио телевизийн хураамжийн 2018-2020 оны орлогын бүрдүүлэлт /дунджаар/

Эх сурвалж: 2018-2020, оны Орлого үр дүнгийн тайлан.

Хүснэгт 9. Радио телевизийн хураамжийн 2018-2020 оны орлогын бүрдүүлэлт /сая төгрөгөөр/

Он	УБЦТС	СӨХ, албан байгууллага	Орон нутгийн ЦТС	Нийт
2018	4,048.6	109.5	2,498.0	6,656.1
2019	4,222.3	126.2	2,521.0	6,869.5
2020	4,161.2	145.1	2,560.5	6,866.8
Нийт	12,432.1	380.8	7,579.5	20,392.4
Эзлэх хувь	61.0	1.8	37.2	100.0

2.7. Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамж 2018 онд нийт орлогын 22.8 хувийг, 2019 онд 27.4 хувийг, 2020 онд 45.1 хувийг тус тус бүрдүүлсэн байна.

2.8. УБЦТС ХХК болон орон нутгийн цахилгаан түгээх сүлжээ компаниудтай телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлогыг төвлөрүүлэх гэрээ байгуулж ажилласан бөгөөд 2018-2020 онд төвлөрүүлсэн хураамжийн орлогын 15.0-23.0 хувь буюу 2,773.4 сая төгрөгийг УБЦТС ХХК-д, орон нутгийн цахилгаан түгээх сүлжээ компаниудад 1,324.9 сая, нийт 4,098.3 сая төгрөгийг шимтгэлд төлсөн байна.

2.9. Хураамжийн орлого төвлөрүүлэлт нь цахилгаан түгээх сүлжээ компаниуд болон цахилгаан хэрэглэгчдээс шууд хамааралтай байна.

2.10. Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан судалгаанаас зөвхөн Улаанбаатар хот дахь кабелийн телевиз хэрэглэгчдийн тоонд⁴ суурилан одоогийн мөрдөж байгаа тарифаар⁵ тооцож, 2018-2020 онд Улаанбаатар хотын хэрэглэгчдээс төвлөрүүлсэн телевизийн хураамжийн орлоготой харьцуулахад дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 10. Улаанбаатар хотын хэрэглэгчдээс төвлөрүүлбэл зохих телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсний тооцоо

Он	Улаанбаатар хотын кабелийн телевиз хэрэглэгчдийн тоо	Тариф /төгрөгөөр/	Төвлөрүүлэх боломжит орлого	Төвлөрүүлсэн орлого	Зөрүү	Боломжит орлогод эзлэх хувь
2018	524,923	1,100	6,928.9	4,048.6	2,880.3	41.6
2019	522,126	1,100	6,892.0	4,222.3	2,669.7	38.7
2020	487,172	1,100	6,430.7	4,161.2	2,269.5	35.3

Эх сурвалж: Аудитын тооцоолол

2.11. Улаанбаатар хот болон орон нутгийн айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлогыг бүрэн төвлөрүүлээгүй байна.

Захиалгат нэвтрүүлгийн орлогыг оновчтой төлөвлөөгүй, орлогын төлөвлөгөө тасарсан байна.

2.12. Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хөлсний орлогоос гадна Үндэсний зөвлөлийн 2015 оны 34 дүгээр тогтоолоор баталсан МҮОНРТ-ийн ажил, үйлчилгээний үнэ тарифыг үндэслэн захиалгат нэвтрүүлгийн үйлчилгээнээс орлого бүрдүүлж байна.

2.13. Захиалгат нэвтрүүлгийн орлого нь 2018 онд нийт орлогын 16.8 хувийг, 2019 онд 19.7 хувийг, 2020 онд 23.1 хувийг тус тус бүрдүүлсэн байна.

Хүснэгт 11. Захиалгат нэвтрүүлэг болон бусад орлогын гүйцэтгэл

Бусад орлогын төрөл	2018 он		2019 он		2020 он	
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл

⁴ Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан

⁵ Радио, телевизийн хэрэг эрхлэх газар /хуучин нэрээр/-ын даргын 2001 оны 403 дугаар тушаалаар

Захиалгат нэвтрүүлгийн орлого	4,710.7	3,370.8	4,422.7	3,686.1	3,594.0	2,886.7
Түрээсийн орлого	33.0	167.8	55.6	49.2	49.5	37.3
Бусад орлого	492.0	305.8	184.6	315.3	139.1	100.7

Эх сурвалж: 2018, 2019, 2020 онуудын Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.14. Захиалгат нэвтрүүлгийн орлого батлагдсан төлөвлөгөөнөөс 2018 онд 1,139.9 сая, 2019 онд 736.6 сая, 2020 онд 707.3 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан /байхад гүйцэтгэлд дүн шинжилгээ хийхгүйгээр/ өмнөх оны төлөвлөгөөг 2018 онд 1,499.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 2019 онд 288.0 сая, 2020 онд 828.7 сая төгрөгөөр тус тус бууруулж төлөвлөсөн байна.

2.15. Санхүү, орлого бүрдүүлэлт болон маркетингийн хэлтэс, хуулийн зөвлөхүүд ажлын уялдаа холбоо хангалтгүй байна. Тухайлбал: Тайлант ондоо хугацаа нь дууссан дүгнээгүй гэрээг түүвэрлэн авч нягтлан бодох бүртгэлтэй тулган шалгахад 2018 онд 119.9 сая, 2019 онд 456.4 сая, 2020 онд 599.5 сая төгрөгийн орлого орж, нягтлан бодох бүртгэлд орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн байхад гэрээг дүгнэж, акт үйлдэж хаагаагүй байна.

2.16. Захиалгат нэвтрүүлгийн гэрээний биелэлт 2018 онд 38.8 хувь, 2019 онд 73.2 хувь, 2020 онд 80.3 хувьтай, он дамжсан гэрээг үргэлжлүүлэн бүртгэж, дүгнэсэн акт үйлдээгүй байна. Энэ нь МҮОНРТ-ээр нэвтрүүлэх зар сурталчилгаа болон нэвтрүүлгийн ивээн тэтгэх үйл ажиллагааг зохицуулах журмын 5.5. “Бодлого төлөвлөлт, маркетингийн хэлтсийн дарга нь гэрээг дуусгавар болоход гэрээний биелэлтийг дүгнэн акт үйлдэж баталгаажуулна” заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

2.17. Мөн захиалгат нэвтрүүлэг бэлтгэх болон хамтран ажил гүйцэтгэх бартерын гэрээний биелэлт 2018 онд 85.3 хувь, 2019 онд 60.1 хувь, 2020 онд 80.1 хувьтай байна.

2.18. Бусад байгууллагуудад түрээслүүлж байсан байр, талбайд засвар үйлчилгээ хийж, MNB World суваг шинээр байгуулан, РЗ радиогийн редакцын байр талбайг нэмэгдүүлж, зориулалтын дагуу ашигласнаас түрээсийн орлого өмнөх оны гүйцэтгэлээс 2018 онд 66.5 хувиар, 2019 онд 70.7 хувиар, 2020 онд 34.4 хувиар тус тус буурсан байна.

2.19. Цэцэрлэгийн хүүхдийн төлбөр, тендерийн баримт бичиг худалдсан, фитнесийн төлбөр, акталсан хөрөнгө борлуулсан зэрэг орлогуудыг 2018-2020 онд бусад орлогоор бүртгэсэн байна.

Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийн төлөвлөлт тодорхойгүй, үйл ажиллагааны урсгал зардлыг санхүүжүүлсэн байна.

2.20. Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-д “Олон нийтийн радио, телевиз үйл ажиллагаа явуулахад нь төрөөс санхүү, эдийн засгийн зохих дэмжлэг үзүүлнэ” гэж заасны дагуу МҮОНРТ-д улсын төсвөөс хөрөнгө оруулалтын болон санхүүгийн дэмжлэг олгосон байна.

2.21. Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.21-д “Санхүүгийн дэмжлэг гэдэг нь төсвийн алдагдлыг нөхөх зорилгоор олгох хөрөнгийг хэлнэ” гэж тодорхойлсон боловч МҮОНРТ нь санхүүгийн дэмжлэгийг төсвийн зардлын ангиллаар төлөвлөөгүй байна.

2.22. МҮОНРТ-ийн жилийн төсвийн төслийг Үндэсний зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, саналыг хүргүүлснийг дараах байдлаар баталсан байна.

Хүснэгт 12. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төсвийн төсөлд хүргүүлсэн санал

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төсвийн төсөлд өгсөн санал	Баталсан дүн	Буурсан дүн	Буурсан хувь
2018 он	14,699.2	12,067.7	2,631.5	17.9
2019 он	15,876.5	9,072.7	6,803.8	42.9
2020 он	15,039.1	9,070.0	5,969.1	39.7

Эх сурвалж: МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төсвийн төсөлд хүргүүлсэн санал, батлагдсан төсвийн хуваарь.

2.23. Сангийн яам тодорхой төлөвлөөгүй төсвийн төслийг хүлээн авч, санхүүгийн дэмжлэгийг бууруулж олгосон байна.

2.24. Сангийн яаманд хүргүүлсэн сар бүрийн төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээнд санхүүгийн дэмжлэгийн зарцуулалтыг бараа үйлчилгээний бусад зардлаар /ТББ-ийн татаас/ тайлагнасан байна.

2.25. МҮОНРТ-ийг Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1. “Олон нийтийн радио, телевиз энэ хуулийн дагуу байгуулагдаж, гагцхүү олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаагаа явуулдаг ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд мөн” гэж заасан боловч Сангийн сайдын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн багцад хамаарч байна.

2.26. Аудитын хамрах хугацаанд улсын төсвөөс дараах санхүүжилтийг олгосон байна.

Хүснэгт 13. МҮОНРТ-д 2018-2020 онд олгосон санхүүжилт

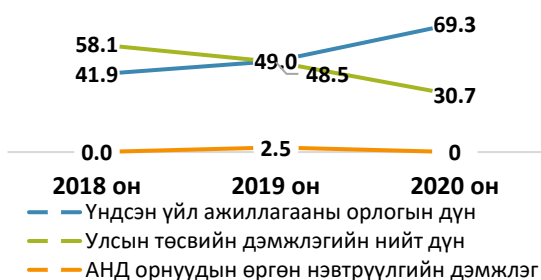
/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт		Хөрөнгө оруулалт	Санхүүгийн дэмжлэг	Хувьсах зардал /MNB Kids цэцэрлэг/	Нийт
2018 он	Төлөвлөсөн санхүүжилт	4,320.0	7,689.5	58.2	12,067.7
	Олгосон санхүүжилт	3,913.3	7,689.5	69.3	11,672.1
	Зөрүү	(406.7)	0.0	11.1	(395.6)
2019 он	Төлөвлөсөн санхүүжилт		9,000.0	72.7	9,072.7
	Олгосон санхүүжилт		9,000.0	73.3	9,073.3
	Зөрүү	-	-	0.6	0.6
2020 он	Төлөвлөсөн санхүүжилт		9,000.0	70.0	9,070.0
	Олгосон санхүүжилт		3,750.0	83.5	3,833.5
	Зөрүү	-	(5,250.0)	13.5	(5,236.5)

Эх сурвалж: 2018, 2019, 2020 онуудын Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.

2.27. Нийт орлогын эх үүсвэрт улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг 2018 онд 58.1 хувийг, 2019 онд 48.5 хувийг, 2020 онд 30.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

ДҮРСЛЭЛ 4. МҮОНРТ-ИЙН 2018-2020 ОНЫ ОРЛОГЫН БҮТЭЦ /ХУВИАР/

Хүснэгт 14. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны орлогын гүйцэтгэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	2018 он	2019 он	2020 он
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогын дүн	8,420.0	9,170.5	8,648.2
Улсын төсвийн дэмжлэгийн нийт дүн	11,672.1	9,073.3	3,833.5
АНД орнуудын өргөн нэвтрүүлгийн дэмжлэг		465.5	
Нийт орлогын дүн	20,092.1	18,709.3	12,486.7

Эх сурвалж: 2018, 2019, 2020 онуудын Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.

2.28. Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийг төрийн сангаар дамжуулан арилжааны банк дахь дансанд нэгтгэн төвлөрүүлж, үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

2.29. МҮОНРТ-ийн санхүүгийн тайланд шинжилгээ хийхэд дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 15. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төлбөрийн чадварын харьцаа

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	2018 он	2019 он	2020 он
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	3,628.7	4,590.8	2,638.9
Бараа материал	975.6	1,506.3	1,614.5
Богино хугацаат өглөгийн үлдэгдэл	2,120.8	1,251.6	2,272.4
Нийт хөрөнгө	23,819.5	23,152.6	36,756.7
Эргэлтийн харьцаа	1.7	3.7	1.2
Түргэн хөрвөх хөрөнгийн харьцаа	1.4	2.7	0.6
Өрийн харьцаа	0.09	0.05	0.06

Эх үүсвэр: 2018-2020 оны санхүүгийн тайлан.

2.30. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны эргэлтийн харьцаа 1.2-3.7, өр төлбөрийн харьцаа 0.06-0.09 байгаа нь тус байгууллагын хувьд санхүү, эдийн засгийн үзүүлэлтүүд зохистой байна.

2.31. Харин түргэн хөрвөх чадварын харьцаа нь 1-ээс их байвал сайн гэж үздэг бөгөөд 2020 онд өмнөх онуудаас буурч 0.6 болсон нь хамгийн багадаа 909.0 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн эх үүсвэр дутагдалтай байгааг харуулж байна.

2.32. МҮОНРТ-ийн санхүүгийн эх үүсвэр бүрдүүлэх эрх зүйн орчныг шинэчлэх хүртэл улсын төсвөөс санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх нь үр дүнтэй байна.

Хөрөнгөнд бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулж, хөрөнгө, нөөцийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

2.33. МҮОНРТ нь арилжааны банканд орон нутгийн хураамжийн орлого төвлөрүүлдэг 25, Орон нутгийн хураамжийн тасгийн үйл ажиллагааны зардлын 25 данс, Улаанбаатар хот, аж ахуйн нэгжүүдээс хураамжийн орлого төвлөрүүлдэг 2 данс, цайны газрын орлогын 1 данс, хүүхдийн цэцэрлэгийн орлогын 1 данс, орлогын ашиглахгүй байгаа 1 данс, гадаад валютын харилцах 7 данс, үндсэн үйл

ажиллагааны харилцах 1 данс нийт 63 данс, төрийн сан банканд улсын төсвийн санхүүжилтийн 1 данс, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын 1 данс, нийт 65 данс ашиглаж байна.

2.34. МҮОНРТ-ийн батлагдсан зардлын төсөв 2018 онд 90.6 хувь, 2019 онд 96.5 хувь, 2020 онд 77.7 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Үүнд:

Хүснэгт 16. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төсвийн гүйцэтгэл

Зардлын нэр төрөл	2018 он			2019 он			2020 он		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	хувь	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	хувь	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	хувь
НИЙТ ЗАРДЛЫН ДҮН	21,893.2	19,833.9	90.6	18,936.8	18,282.5	96.5	17,642.3	13,713.7	77.7
Урсгал зардал	17,573.2	15,920.7	90.6	18,936.8	18,282.5	96.5	17,642.3	13,713.7	77.7
Цалин хөлс, шагнал	8,358.8	8,133.8	97.3	9,251.7	8,859.5	95.8	9,935.4	8,506.9	85.6
НДШ	1,003.1	1,006.7	100.4	1,146.8	1,155.9	100.8	1,241.9	696.3	56.1
Тогтмол зардал	194.9	166.8	85.6	187.8	147.7	78.7	203.5	151.7	74.6
Үйл ажиллагааны зардал	8,016.4	6,613.3	82.5	8,350.4	8,119.4	97.2	6,261.5	4,358.7	69.6
Үүнээс өмнөх оны өр барагдуулахад	198.5	190.9	96.1	629.2	676.2	108.0	648.5	579.2	69.3
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	4,320.0	3913.3	90.6	-	-	-	-	-	-

Эх сурвалж: МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.

2.35. Алба, нэгжээс хүчин төгөлдөр, бүрэн баталгаажуулсан санал ирүүлснийг нэгтгэж, төсвийн төсөл боловсруулж байгаа нь төлөвлөлтөд алдаа гарах эрсдэл үүсгэж байна.

2.36. Үндэсний зөвлөл орон тооны дээд хязгаарыг 2018 онд 760 хүнтэй байхаар, 2019 онд 42 орон тоогоор нэмэгдүүлж 802 болгон өөрчлөн баталсан бөгөөд орон тооны дээд хязгаарт багтааж, 2018 онд 758, 2019 онд 762, 2020 онд 763 орон тоотой ажилласан байна.

2.37. Зарим алба, хэлтэс орон тоог хэмнэж, зарим алба, хэлтэс илүү орон тоогоор ажиллаж байна. Тухайлбал: Монголын мэдээ суваг 2018 онд 28 орон тоо дутуу ажиллаж 239.3 сая төгрөг хэмнэсэн байхад, Үндэсний телевиз 49 орон тоо илүү ажиллаж 407.3 сая төгрөгөөр цалингийн санг хэтрүүлсэн, 2019 онд Техникийн төв 12 орон тоо дутуу ажиллаж 134.0 сая төгрөг хэмнэсэн, Үндэсний телевиз 3 орон тоо илүү ажиллаж 73.7 сая төгрөгөөр цалингийн санг хэтрүүлсэн байна. Энэ нь МҮОНРТ-ийн захирлын 2010 оны 374 тоот тушаалаар шинэчлэн баталсан цалин хөлсний журмын 1.6 “Ажилтнуудад нэмэгдэл хөлс, нэмэгдлийг олгохдоо салбарын захирлуудын жилийн батлагдсан санд багтаан олгох үүрэгтэй” заалтыг зөрчсөн байна.

2.38. Орон тоо, бүтцийг оновчтой зохион байгуулаагүйгээс ажил, албан тушаалын жагсаалтад жилдээ 8-15 удаа өөрчлөлт оруулсан байна.

2.39. Ерөнхий захирлын тушаалаар цалин хөлс, шагнал урамшуулалтай холбоотой дараах журмуудыг баталж мөрдөн ажилласан байна. Үүнд:

- МҮОНРТ-ээр нэвтрүүлэх зар сурталчилгаа болон нэвтрүүлгийг ивээн тэтгэх үйл ажиллагааг зохицуулах журам
- МҮОНРТ-ийн ажиллагсад чанарын шагнал, урамшуулал олгох журам
- Маркетингийн менежерүүдийн ажлын чанарыг үнэлэх, урамшуулал олгох журам
- МҮОНРТ-ийн цалин хөлсний журам
- Хөдөлмөрийн дотоод журам

Дээрх журмуудаас Ерөнхий захирлын 2018 оны А/85 дугаар тушаалаар баталсан “*МҮОНРТ-ийн ажиллагсдад чанарын шагнал, урамшуулал олгох журам*”-аар алба, нэгжийн урамшууллын хэмжээг хэт ялгавартай тогтоосон байна.

Хүснэгт 17. Чанарын шагнал урамшууллын матриц

<i>/мянган төгрөгөөр/</i>	
Үзүүлэлт	Сар, улирлаар
Олон нийтийн радиогийн уран бүтээлийн	50.0-1,000.0
Олон нийтийн телевизийн уран бүтээлийн	50.0-500.0
Монголын мэдээний уран бүтээлийн	25.0-600.0
MNB world бүтээлийн	100.0-1,000.0
Техникийн ажилтнуудын	20.0-300.0
Байгууллагын хөгжлийн газрын ажилтнууд	20.0-160.0
Маркетингийн ажилтнууд	20.0-160.0
Маркетингийн менежерүүд	МҮОНРТ-ийн Ерөнхий захирлын 2017 оны А/79 тушаалаар баталсан журмаар
Санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтнууд	улиралд 1 сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний
Захирлын зөвлөлийн урамшуулал	Ерөнхий захирлын тушаалаар тогтооно

Эх сурвалж: Аудитын багийн судалгаа

2.40. Уран бүтээл, чанар, ур чадвар, ажлын гүйцэтгэлийн үр дүн, төсөл хөтөлбөрийн урамшуулалд цалингийн сангаас 2018 онд 2,100.7 сая, 2019 онд 2,621.2 сая, 2020 онд 2,060.1 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Хүснэгт 18. Урамшууллын судалгаа

Үзүүлэлт	2018 он		2019 он		2020 он	
	мөнгөн дүн	хувийн жин	мөнгөн дүн	хувийн жин	мөнгөн дүн	хувийн жин
Уран бүтээлийн урамшуулал	212.8	2.6	232.6	2.6	209.6	2.5
Төсөл хөтөлбөрийн урамшуулал	88.4	1.1	152.4	1.7	111.8	1.3
Чанар үр дүнгийн урамшуулал	228.3	2.8	489.5	5.5	165.9	2.0
Ур чадварын нэмэгдэл	556.8	6.8	640.2	7.2	598.2	7.0
Ажлын гүйцэтгэлийн үр дүн 20.0 хувь	1,014.4	12.5	1,106.6	12.5	974.5	11.5
Нэмэгдлийн дүн	2,100.7	25.8	2,621.2	29.6	2,060.1	24.2
Нийт цалингийн сан	8,133.8		8,859.5		8,506.9	

Эх сурвалж: Санхүүгийн баримт

2.41. Урамшуулал олгох журмуудын зохицуулалттай холбоотой дараах асуудлууд байна. Үүнд:

- Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 05 дугаар тогтоолоор үндэсний зөвлөлийн 1 гишүүнд сард олгох урамшууллын хэмжээг 500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 1.200.0 мянган төгрөгөөр тогтоосноос шалтгаалан, үндэсний зөвлөлийн гишүүдэд олгох урамшууллын төсвийг 2020 онд 67.5 сая төгрөг хэтрүүлэн олгосон;
- Захирлын зөвлөлийн 13-15 гишүүдэд 2018-2020 онд уран бүтээлийн 172.6 сая, төсөл хөтөлбөрийн 62.0 сая, чанарын 167.5 сая нийт 402.2 сая төгрөгийн урамшууллыг давхардуулан олгосон;

- Маркетингийн менежерийн ажлын байрны тодорхойлолтод байгууллагад шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг олох чиглэлд идэвх санаачилгатай ажиллах үндсэн чиг үүрэгтэй гэж заасан байтал МҮОНРТ-ийн захирлын 2017 оны А/79 дүгээр тушаалаар баталсан Маркетингийн менежерүүдийн ажлын чанарыг үнэлэх, урамшуулал олгох журмаар 2018-2020 онд маркетингийн 2-4 менежерт нийт 97.5 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон;
- МҮОНРТ-ийн захирлын 2010 оны 374 дүгээр тушаалаар баталсан Цалин хөлсний журам, 2019 оны А/12 дугаар тушаалаар Цалин хөлсний журамд оруулсан өөрчлөлтөөр цалин болон ур чадварын нэмэгдэл орсон дүнгээс ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнгийн нэмэгдлийг 20.0 хүртэл хувиар бодож олгохоор заасны дагуу нэмэгдэл орсон дүнгээс гүйцэтгэлийн үр дүн бодож 339.3 сая төгрөг давхардуулж олгосон нь Нийгмийн хамгаалал хөдөлмөрийн сайдын 2005 оны 55 дугаар тушаалаар баталсан Дундаж цалин хөлс тодорхойлох журмын 3."в/нэмэгдэл гэж ажилтан, албан хаагчийг хэвийн бус нөхцөлтэй ажлын байранд болон ердийнхөөс илүү өндөр үүрэг хариуцлага хүлээлгэн ажиллуулсан, эсхүл мэргэжлийн өндөр ур чадвар, ажлын дадлага, туршлагыг нь ашигласны төлөө ажил олгогчоос үндсэн цалин дээр нь нэмж төлж буй хөлсийг хэлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

2.42. МҮОНРТ-ын цалин хөлс, урамшуулал олгоход мөрдөж байгаа журмуудыг боловсронгуй болгож санхүү, хүний нөөцийг оновчтой төлөвлөн, зохион байгуулж, нөөцийг үр ашигтай удирдах шаардлагатай байна.

2.43. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 онд олон нийтийн өмчөөс нийт 615.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.Тухайлбал:

- Шүүхийн шийдвэрээр ажлаас халагдсан ажилтанд 44.2 сая төгрөгийн цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн олгосон;
- Шинэ жилийн арга хэмжээ зохион байгуулахад 143.4 сая төгрөг;
- Байгууллагын үйл ажиллагааны тайлан хэвлүүлэхэд 143.7 сая төгрөг;
- МҮОНРТ-ийн болон бусад хэлтсийн ойн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлэхэд 229.2 сая төгрөг;
- Хуулийн зөвлөх үйлчилгээ авахад 55.2 сая төгрөг тус тус зарцуулсан;

2.44. Улсын төсвөөс 2018 онд хөрөнгө оруулалтаар 3,913.2 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосныг МҮОНРТ-ийн дотоод үйл ажиллагааг хальсгүй технологид шилжүүлэх, студи 600, студи 150-ийн тоног төхөөрөмжийг өндөр тодролын HD форматад шилжүүлэх, монголын мэдээний сувгийн мэдээний студийн гэрэлтүүлэг, MNB World, MNB Sport сувгийн эфирийн өргөтгөл, тоног төхөөрөмж нийлүүлэхэд тус тус зарцуулж, хөрөнгөнд бүртгэсэн байна.

2.45. МҮОНРТ-ийн нийт хөрөнгө 2018 онд өмнөх оноос 1,680.8 сая, 2020 онд 13,604.2 сая төгрөгөөр тус тус өсөж, 2019 онд 666.9 сая төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 19. МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны хөрөнгө, нөөцийн өөрчлөлт

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	2017 оны 12 сарын	2018 оны 12 сарын	2019 оны 12 сарын	2020 оны 12 сарын	2018 оны өөрчлөлт	2019 оны өөрчлөлт	2020 оны өөрчлөлт

	31-ний үлдэгдэл	31-ний үлдэгдэл	31-ний үлдэгдэл	31-ний үлдэгдэл			
Мөнгөн хөрөнгө	629.5	887.7	1,314.4	87.5	258.2	426.7	(1,226.9)
Авлага	729.4	1,157.7	1,179.8	754.6	428.3	22.1	(425.2)
Найдваргүй авлагын нөөц	(50.8)	(67.0)	(67.0)	(67.0)	(16.2)	-	-
Бараа материал	931.4	975.6	1,506.3	1,614.5	44.2	530.7	108.2
Урьдчилж төлсөн зардал	1,135.3	674.7	657.3	249.3	(460.6)	(17.4)	(408.0)
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	3,374.8	3,628.7	4,590.8	2,638.9	253.9	962.1	(1,951.9)
Үндсэн хөрөнгө	33,181.4	36,884.2	37,955.9	55,933.0	3,702.8	1,071.7	17,977.1
Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,417.5)	(16,693.4)	(19,394.1)	(21,815.1)	(2,275.9)	(2,700.7)	(2,421.0)
Нийт хөрөнгийн дүн	22,138.7	23,819.5	23,152.6	36,756.8	1,680.8	(666.9)	13,604.2
Богино хугацаат өр төлбөр	3,255.7	2,077.4	1,251.6	2,272.5	(1,178.3)	(825.8)	1,020.9
Урт хугацаат өр төлбөр		43.4			43.4	(43.4)	-
Нийт өр төлбөрийн дүн	3,255.7	2,120.8	1,251.6	2,272.5	(1,134.9)	(869.2)	1,020.9
Нөөц: Хязгаарлалттай	5,517.0	5,517.0	5,517.0	5,517.0	-	-	-
Хязгаарлалтгүй	9,240.9	10,996.4	8,635.1	6,380.8	1,755.5	(2,361.3)	(2,254.3)
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл			115.5	18,095.4	-	115.5	17,979.9
Хуримтлагдсан үр дүн	4,125.1	5,185.3	7,633.4	4,491.1	1,060.2	2,448.1	(3,142.3)
Цэвэр хөрөнгийн дүн	18,883.0	21,698.7	21,901.0	34,484.3	2,815.7	202.3	12,583.3
Өр төлбөр цэвэр хөрөнгийн дүн	22,138.7	23,819.5	23,152.6	36,756.8	1,680.8	(666.9)	13,604.2

Эх үүсвэр: МҮОНРТ-ийн 2018-2020 оны санхүүгийн тайлан.

2.46. Эргэлтийн хөрөнгийн үлдэгдэл 2018 онд 253.9 сая, 2019 онд 962.1 сая төгрөгөөр өсөж, өр төлбөр 2018 онд 1,134.9 сая, 2019 онд 869.2 сая төгрөгөөр тус тус буурсан.

2.47. Харин 2020 онд өр төлбөр 2,020.9 сая төгрөгөөр өсөж, эргэлтийн хөрөнгийг үлдэгдэл 1,951.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

2.48. Улсын Их Хурлаас 2005 онд Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан Радио, телевизийн хэрэг эрхлэх газрын эзэмшилд байсан 5,248.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 272.9 сая төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгө нийт 5,521.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг Олон нийтийн радио, телевизийн өмчлөлд шилжүүлэхээр “Төрийн өмчөөс олон нийтийн өмчид эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай” хууль баталж, Засгийн Газрын 2005 оны 241 дүгээр тогтоол гарсан байна.

2.49. РТХЭГ-аас 2005 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 5,054.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 275.0 сая төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгө нийт 5,329.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг МҮОНРТ-ийн өмчлөлд шилжүүлсэн байна. /Энэ талаар УАГ-аас 2006 онд гүйцэтгэлийн аудит хийсэн байна/

2.50. Барилга байгууламжид дахин үнэлгээ хийж капиталжуулснаар 2005 онд шилжиж ирсэн 1,583.2 сая төгрөгийн өртөгтэй хөрөнгө 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 16,369.7 сая төгрөгийн өртөгтэй болсон байна.

2.51. Төв аймгийн Баянчандмань сумын нутаг дэвсгэрт байрлах Өргөн булаг амралтын газарт 177.5 сая төгрөгийн өртөгтэй үндсэн хөрөнгө, 5.8 сая төгрөгийн бараа материал бүртгэлтэй байна. Тус амралтын газрын төлбөр, үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, харуул хамгаалалтын зардалд 51.7 сая төгрөг зарцуулсан боловч үйл ажиллагаа явуулаагүй, хөрөнгийн ашиглалт хангалтгүй байна.

2.52. Ерөнхий захирал найдваргүй авлагын нөөц байгуулах хувь хэмжээг батлаагүй байхад 0.01-0.5 хувиар тооцож, 67.0 сая төгрөгийн найдваргүй авлагын нөөц байгуулж, санхүүгийн тайланд тусгасан нь МҮОНРТ-ийн захирлын 2012 оны 13 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн 3.7.10. *“Авлагын насжилтыг тооцохдоо Ерөнхий захирлын тушаалаар баталсан хувь хэмжээгээр сар бүр тооцно”* заалттай нийцэхгүй байна.

2.53. Хөрөнгөнд бүртгэлтэй барилга байгууламжуудад үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээ аваагүй, барилгын хувийн хэрэг хөтлөөгүй байна. Мөн 2018 онд шинээр бэлтгэсэн 11 автомашины хувийн хэргийг нээж хөтлөөгүй зэрэг нь хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалтад бүртгэлээр тавих хяналт хангалтгүй байна.

2.54. МҮОНРТ-ийн эзэмшил газар дээр орон сууц, Радио, телевизийн дээд сургууль, Радио телевизийн үндэсний сүлжээ УТҮГ-ын телевизийн төв цамхаг байрладаг бөгөөд тус байгууллагуудаас газрын төлбөрийн авлагыг бүртгээгүй байна.

2.55. Өмчийн эрх зүйн байдал тодорхойгүйгээс барилга байгууламжид үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээ аваагүй, зарим үл хөдлөх хөрөнгийн ашиглалт хангалтгүй, эзэмшил газар дээр нь бусад байгууллагын барилга, байгууламж байрлаж байгаагаас газрын маргаан үүсэх эрсдэлтэй байна.

2.56. Ерөнхий захирлын 2017 оны А/52 дугаар тушаалаар баталсан МҮОНРТ-д бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх журмын 1.3 *“Улсын төсөв, хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтээр гүйцэтгэх ажлыг ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн дагуу зохион байгуулна”* гэж заасан байна. Хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэгчийн сонгон шалгаруулалттай холбоотой дараах зөрчлүүд илэрлээ. Үүнд:

- Барилгын тусгай зөвшөөрлийн хугацаа дууссан, тусгай зөвшөөрөлгүй 2 компанийг 8 удаа сонгон шалгаруулж, 385.8 сая төгрөгийн засварын ажил гүйцэтгүүлсэн нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1⁶ дэх хэсэг, 14.3.2⁷ заалтыг зөрчсөн, ажлын хэсгийн хараат бус байдал алдагдсан байх эрсдэлтэй байна.
- Олон улсын Робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг хүлээн авч байрлуулах нээлттэй тендерт шаардлагад нийцсэн нэг ч тендер ирээгүй тул үнэлгээний хороо бүх тендерээс татгалзах шийдвэр гаргасан байхад Үндэсний зөвлөлийн шийдвэрээр шаардлага хангаагүй тендер ирүүлсэн компанитай 383.0 сая төгрөгийн шууд гэрээ байгуулсан. Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.4⁸ дэх хэсгийг зөрчиж байна.

2.57. Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахдаа холбогдох хууль, журмыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.

⁶ Дараах нөхцөл байдал тогтоогдвол тендерт оролцогч ерөнхий нөхцөл хангаагүй гэж үзнэ

⁷ үүсгэн байгуулагдсан улсын эрх бүхий байгууллагаас олгосон гэрчилгээ болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг

⁸ Бүх тендерээс татгалзсан тохиолдолд захиалагч дараахь шийдвэрийн аль нэгийг гаргана:

МҮОНРТ-ээс ирүүлсэн санал:

**МОНГОЛЫН ҮНДЭСНИЙ ОЛОН
НИЙТИЙН РАДИО, ТЕЛЕВИЗИЙН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ**

210524 Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг,
Хувьсгалын зам 3, Утас/Факс: 36-47-19,
E-mail: mnprt@magicnet.mn

2021-06-28 № 28
танай _____-ны № _____-т

**ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН
ГАЗРЫН АУДИТЫН
ДӨРӨВ ДҮГЭЭР ГАЗАРТ**

Нэмэлт тайлбар гаргах тухай

Үндэсний аудитын газрын аудитын дөрөв дүгээр газраас “Монголын
Үндэсний Олон Нийтийн Радио, Телевиз”-ийн 2018-2020 оны үйл ажиллагааны үр
дүнд гүйцэтгэлийн аудит хийсэн билээ. Уг тайлангийн төсөлтэй танилцаад МҮОНРТ-
ийн Үндэсний зөвлөлөөс дараах нэмэлт тайлбарыг үүгээр хүргүүлж байна.

ДАРГА

М.НАРАНБААТАР

МОНГОЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ОЛОН НИЙТИЙН
РАДИО, ТЕЛЕВИЗ

16061 Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг,
11 дүгээр хороо, Хувьсгалчдын зам-3
Утас: (976-11) 32-16-14
E-mail: contact@mnbc.mn

2021.06.30 № 4577
тантай _____-ны № _____-т

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДӨРӨВДҮГЭЭР ГАЗАРТ

Танайхаас ирүүлсэн "Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө" сэдвээр хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайлангийн төсөлтэй танилцлаа.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлд заасны дагуу холбогдох саналыг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хүндэтгэсэн,

ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ А.БҮРЭНБААТАР

00001364

Аудитын нэр: Монголын Үндэсний Олон Нийтийн Радио, Телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө					
Байгууллагын нэр: МҮОНРТ					2021.06.16
Д/д	Аудитын чиглэл/асуулт	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн (мянган төгрөг)	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Шалгагдагч байгууллагын санал, тайлбар
А	1	2	3	4	5
1	МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагаа хуульд нийцэж байгаа эсэх	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 " Олон нийтийн радио, телевиз энэ хуулийн дагуу байгуулагдаж, гагцхүү олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаа явуулдаг ашгийн төлөө бус хуулийн дагуу хариуцлагын хэлбэр тодорхойгүй улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд тусгаагүй байна. Энэ нь тус байгууллагын санхүү бүртгэл болон бусад үйл ажиллагаанд тодорхойгүй байдлыг үүсгэж байна.		Албан шаардлага	МҮОНРТ- нь үйл ажиллагаандаа мөрдөж буй Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 3.1-д "Олон нийтийн радио, телевиз энэ хуулийн дагуу байгуулагдаж, гагцхүү олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаа явуулдаг ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд мөн" гэж зохицуулсан. Хуулийн этгээдийн хэлбэрийн хувьд нь 2005 оны 1 дүгээр сарын 27-нд тус хууль батлагдаад, 2005 оны 4 дүгээр сарын 1-нээс хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн. Тус хуулийн дагуу Засгийн газрын харьяа РТХЭГ-ын хөрөнгийг одоогийн Үндэсний олон нийтийн радио, телевизид шилжүүлсэн. Ингэснээр төрийн өмчийг ОНРТ-ийн тухай хуулийн дагуу олон нийтийн өмчлөлд шилжүүлсэн хэрэг юм. Тухайн үед хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан Монгол улсын Үндсэн хууль, Хэвлэлийн эрх чөлөөний тухай хууль, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль, тогтоомжийн дагуу Нийгэмд үйлчилдэг төрийн бус байгууллагаар бүртгүүлж улсын бүртгэлийн гэрчилгээ авсан байдаг. 2018 оны 6 сарын 21-ний өдөр шинэчлэгдэн батлагдсан Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн дагуу Улсын бүртгэлийг шинэчлэх асуудлаар 2019 нд УБЕГ-ын хуулийн этгээдийн бүртгэлийн газарт хандахад МҮОНРТ-г ямар хэлбэрээр бүртгэх нь ойлгомжгүй байна. Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз -гэсэн нэрээр хуулийн этгээдийн хэлбэр нь – Холбоо-гоор, хуулийн этгээдийн хэлбэрийн индекс 83 буюу ашгийн төлөө бус зорилготой, Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл хэлбэртэйгээр бүртгэхийг зөвлөсөн. Энэ болон бусад асуудлыг УИХ-ын Төрийн байгуулалтын байнгын хороонд танилцуулсны үндсэнд ОНРТ-ийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт хийх ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллахаар болоод байна.

2	Үндэсний зөвлөлийн гишүүдэд урамшуулал олгох журмыг батлаагүй нь Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2 дах заалттай нийцээгүй.	Зөвлөмж	ОНРТ хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2-д "Үндэсний зөвлөлийн дарга, гишүүнд Үндэсний зөвлөлийн нийт гишүүдийн үндсэн ажлынх нь цалин, түүнтэй адилтгах бусад орлогын дунджийн 40 хувиас хэтрэхгүй хэмжээний урамшуулал олгох бөгөөд урамшууллын хэмжээ, олгох журмыг Үндэсний зөвлөл батална" гэж заасан байдаг. Үүнийг үндэслэн Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн дундаж цалингийн 40 хувьтай тэнцэх хэмжээгээр урамшуулалыг тогтоож ирсэн байна. Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн урамшуулалын журмыг цаашид шинээр боловсруулж батлан мөрдөх болно.
3	Үндэсний зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл байхгүй ээлжит бус хуралдааны санаачилга, гишүүдийн гаргасан шийдвэр, дарга гишүүдийн оролцоо, ирц хурлаар хэлэлцсэн асуудал үр дүнгийн талаар Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7, 26 дугаар зүйлийн 26.1.5 дах заалтуудын дагуу үүрэг хариуцлагын хэрэгжилтэнд дүн шинжилгээ хийх боломжгүй байна.	Зөвлөмж	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 24.2-д Үндэсний зөвлөл нь нарийн бичгийн даргатай бөгөөд орон тооны байна ... гэсний дагуу Үндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга бүтэн орон тоогоор ажиллаж ирсэн. Нарийн бичгийн дарга нь Үндэсний зөвлөлийн хуралдааны явцын тухай тэмдэглэлийг хөтөлж гарын үсэг зурж, Үндэсний зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн асуудал үр дүнг, баримт бичгүүдийг албажуулан баталгаажуулж, архивт хүлээлгэн өгдөг. Үндэсний зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл байхгүй дүн шинжилгээ хийх боломжгүй байгаа нь хувь хүний ажил үүрэг, хариуцлагатай холбоотой болно. Иймд тухайн үед ажиллаж байсан ҮЗҮндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад ажлын хариуцлагатай холбогдуулан хариуцлага тооцож ажиллах болно.
4	Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 26 дугаар тогтоолоор МҮОНРТ-ийн 2020 оны сүүлийн сарын санхүүжилтэд зайлшгүй шаардлагатай 750.0 сая төгрөгийн төсвийн дэмжлэг барьцаалсан зээлийн гэрээг Сангийн яам болон холбогдох байгууллагын зөвшөөрлийг дагуу Төрийн банкт байгуулахыг зөвшөөрсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5, 62 дугаар зүйлийн 62.5 дах заалтуудыг зөрчсөн	Зөвлөмж	МҮОНРТ-ийн 2020 оны Улсын төсвийн дэмжлэг нь 9.0 тэрбум төгрөгөөр Улсын төсөвт батлагдсан боловч 3.75 тэрбум төгрөгийг олгоод 6 сараас хойш олгогдоогүй 5.25 тэрбум төгрөг тасарч олгогдоогүй төсвийн тодотголоор хасагдсан болно. Үүнтэй холбоотойгоор МҮОНРТ-н санхүүгийн нөхцөл байдал нэн хүндэрч өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагаа доголдож, санхүүгийн нөхцөл байдлаа гүйцэтгэх удирдлагууд Үндэсний зөвлөлд танилцуулсаны үндсэн дээр Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 26 дугаар тогтоолоор МҮОНРТ-ийн 2020 оны сүүлийн сарын санхүүжилтэд зайлшгүй шаардлагатай 750.0 сая төгрөгийн төсвийн дэмжлэг барьцаалсан зээлийн гэрээг Сангийн яам болон холбогдох байгууллагын зөвшөөрлийн дагуу Төрийн банкт байгуулахыг зөвшөөрсөн ч уг тогтоол хэрэгжээгүй болно. Цаашид ийм байдал давтагдахгүй байх талаар анхаарч ажиллах болно.

5	Нээлттэй тендер шалгаруулалтаар Олон улсын робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг 2019 оны 03 дугаар сарын 28-ны "Бүх тендерээс тагталзах тухай" шийдвэр гаргасан байхад Үндэсний зөвлөл 4 сарын дараа буюу 2019 оны 8 дугаар сарын 6-ний өдөр ажлын хэсгийн татгалзсан компанитай шууд гэрээ байгуулах тогтоол гаргасан нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.4 дэх заалтыг зөрчсөн;	Зөвлөмж	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 16.1-д "Олон нийтийн радио, телевизийн өмч нь олон нийтийн өмч мөн, Олон нийтийн радио, телевизид үйл ажиллагаагаа явуулахад шаардагдах төрийн өмчийг олон нийтийн радио, телевизийн өмчлөлд шилжүүлэх харилцааг бие даасан хуулиар зохицуулна" мөн 16.2-т "Олон нийтийн радио, телевиз эд хөрөнгөө эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулахдаа энэ хуулийн 3.2-т заасан зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглүүлнэ" гэж заасан байдаг. МҮОНРТ нь олон нийтийн радио телевизийн тухай хуульд заасны дагуу Үндэсний зөвлөл нь олон нийтийн радио телевизийн удирдах дээд байгууллага билээ. Үндэсний зөвлөлийн эрх хэмжээг ОНРТ тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлд тодорхой дэлгэрэнгүй зааж өгсөн. Энэ эрх хэмжээнийхээ хүрээнд ҮЗ ажиллаж ирсэн. Санхүүжилтийн хувьд Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1-д заасны дагуу үйлчилгээний хөлс, зар сурталчилгаа, тоног төхөөрөмж түрээслүүлсэн, хандив тусламж, улсын төсвийн дэмжлэг зэргээс бүрддэг. Улсын төсвийн дэмжлэгийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тохиолдолд "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай" хуулийг баримтладаг. Санхүүжилтийн бусад эх үүсвэрээс бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, худалдах тохиолдолд дотооддоо дагаж мөрддөг 2017 оны А16, А52 дугаар тушаалаар батлагдсан "МҮОНРТ-ийн бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, худалдах, аклах ажлын хэсгийн үйл ажиллагааг зохицуулах журам", МҮОНРТ-д бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах журмуудыг удирдлага болгон ажилладаг. Үндэсний зөвлөл нь 2019 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдөр ажлын хэсгийн татгалзсан компанитай шууд гэрээ байгуулах тогтоол гаргасан нь дараах үндэслэлтэй: 1. МҮОНРТ-ийн 2019 оны төсөвт тус тэмцээний зочдыг хүлээн авах зардал нь батлагдсан бөгөөд тус зардлыг болох Ази номхон далайн өргөн нэвтрүүлгийн холбооноос санхүүжүүлсэн 2. Зохион байгуулагч, санхүүжүүлэгч тал болох Ази номхон далайн өргөн нэвтрүүлгийн холбооноос албан бичгээр ирүүлсэн хүсэлтэд Макс хотелс ХХК, Макс Ложик ХХК-ны Холлидэй Инн, Рамада зочид буудлуудыг сонгож үйлчлүүлэх хүсэлтээ илэрхийлсэн 3. ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулиар нээлттэй тендер зарлаж гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулахад цаг хугацааны хувьд тендер зарлах боломжгүй нөхцөл байдал үүссэн, мөн зохион байгуулагч, санхүүжүүлэгч талын шаардлагыг харгалзан үзэж "ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.5 гэнэтгийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдлын улмаас шууд гэрээ байгуулж ажиллахыг дэмжиж
---	--	---------	---

6	Олон нийтийн радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний орлогыг бүрэн бүрдүүлсэн эсэх	Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлого батлагдсан төлөвлөгөөнөөс 2018 онд 24.6 сая төгрөгөөр тасарсан, 2019 онд 318.7 сая төгрөгөөр, 2020 онд 839.0 сая төгрөгөөр тус тус давсан байхад орлогын гүйцэтгэлд дүн шинжилгээ хийхгүйгээр өмнөх оны төлөвлөгөөт 2018 онд 851.1 сая төгрөгөөр, 2019 онд 201.2 сая төгрөгөөр тус тус өсгөж 2020 онд 11.6 сая төгрөгөөр бууруулан төлөвлөсөн.		Зөвлөмж	Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 17.1.1.-д заасны дагуу хураамжийн орлогыг төвлөрүүлдэг. Тайлант хугацаанд өмнөх оны авлага хуримтлагдан орлого болон орж ирдэг. 2020 өмнөх оны авлага 600.0 сая төгрөг байсан. Мөн Улсын төсөв хасагдсантай холбоотой орлого бүрдүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, чиглэлийг баримтлан ажилласаны үр дүнд орлого өссөн.
7	Түрээсийн, захиалгат нэвтрүүлгийн болон бусад орлогыг бүрэн бүрдүүлсэн эсэх	Захиалгат нэвтрүүлэг бэлтгэх, хамтран ажиллах орлого олох гэрээний биелэлтэд хяналт тавьдаггүй, холбогдох нэгжүүд ажлын уялдаа холбоогүй ажиллаж байна. Тухайлбал: Тайлант ондоо хугацаа нь дууссан гэрээнээс түүвэрлэн авч нягтлан бодох бүртгэлтэй тулган шалгахад 2018 онд 119.9 сая төгрөг, 2019 онд 456.4 сая төгрөгийн, 2020 онд 599.5 сая бодох бүртгэлд хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн байхад гэрээг дүгнэж акт үйлдээгүй байна. Дараа онд дамжин хэрэгжихээр байгуулсан захиалгат нэвтрүүлгийн гэрээг		Зөвлөмж	Захиалгачийн хүсэлтийн дагуу телевиз, радиогийн мэдээ, мэдээлэл, нэвтрүүлэг, шторкийг өөрийн сувгуудаар нэвтрүүлэх хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлж, түүний төлбөрийг мөнгөн болон бартер харилцан солилцооны хэлбэрээр хийхээр харилцан тохиролцож гэрээг байгуулдаг. Энэхүү гэрээг байгуулах санхүүгийн болон эрх зүйн үндэс нь Үндэсний зөвлөлөөр баталсан үйлчилгээний үнэ тариф, МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, төсөв, орлогын төлөвлөгөө байдаг.

байна гэсэн Үндэсний зөвлөлийн 2019.08.06-ны өдрийн 22 тоот тогтоол гарсан байна. Энэ шийдвэрийн дагуу "Макс хотелс" ХХК, "Макс Ложинг" ХХК-тай "Робокон-2019 олон улсын тэмцээний зочдыг байрлуулах үйлчилгээгээр хангах, хүлээн авалт үйлчилгээ үзүүлэх" 348 тоот гэрээг байгуулан хэрэгжүүлсэн болно. Энэхүү Робокон-2019 олон улсын арга хэмжээг Mongol улс, Ерөнхий зохион байгуулагч Mongolian National Broadcaster өндөр хэмжээнд зохион байгуулсныг олон улсад сайшаан өндөрөөр үнэлэгдсэн болно. Энэ үйл ажиллагаанаас байгууллагад ашиг, алдагдал гараагүй, манайх гадаадын зочдын өөрсдийн нь мөнгөөр үйлчилгээг зуучилсан төдий ажил юм. Иймд энэ асуудлыг аудитын тайлангаас хасаж өгөхийг хүсч байна.

Цаашид орлогын төлөвлөгөөг боловсруулахад анхаарч ажиллах болно.

Гэрээний биелэлтэнд тухайн салбар нэгжийн ажил үйлчилгээ, захиалгачийн үйл ажиллагааны нөхцөл байдал, гүйцэтгэлийн ажлын гүйцэтгэл зэргээс шалтгаалан гэрээний хэрэгжилтэнд талууд хоорондоо нягт уялдаа холбоотойгоор ажилладаг. Гэрээт ажил үйлчилгээг харилцан бүрэн гүйцэтгэснээр гэрээг дүгнэж акт үйлдэж дуусгавар болгодог. Харин давагдашгүй нөхцөл байдал, цар тахал, захиалгач талын хүсэлт бусад нөхцөл байдлааас шалтгаалан гэрээний хугацаа сунгагдах, тайлант онд хугацаа нь дууссан гэрээг дараа ондоо үргэлжлүүлэн гүйцэтгэх, гэрээний

	үргэлжлүүлэн дүгнэхгүй байна.	бүртгэж,			хугацаа, нөхцөлийг сунгах явдаг олон тохиолддог. 2019, 2020 онуудад халдварт цар тахал өвчний улмаас гэрээний гүйцэтгэлийг дүгнэх нөхцөл боломж давагдашгүй нөхцөл байдалас үүдэн хойшлогдсон, гэрээний орлого, зарлагыг нягтлан бодох санхүү бүртгэлд бүртгэсэн ч гэрээг дүгнэх боломжгүй болсон төрийн болон хувийн бусад байгууллагуудтай байгуулсан гэрээнүүд дараа он дамжин хэрэгжих байдал гарч байна. Хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа гэрээг хуулийн албанаас хугацааг нь тооцож, санхүүгээс тооцоо нийлсэн актыг авсны үндсэн дээр гэрээ дүгнэх актыг үйлддэг. Тиймээс гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт нь тусдаа архивлагдсан байна. 2021 онд Үндэсний зөвлөлөөс баталж өгсөн бүтцийн өөрчлөлтөөр Хуулийн хэлтсийг "Хууль эрх зүй алба" болгон өргөтгөж үйл ажиллагааны чиглэлийг илүү өргөтгөж өгсөн ба гол зорилго нь гэрээ боловсруулах, хянах, дүгнэх үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой. Энэ хүрээнд боловсруулагдаж буй гэрээнд "Гэрээ байгуулах хянан баталгаажуулах хуудас"-тай болж тус хуудсан дээр Санхүү орлого бүрдүүлэлтийн газар, харьяалах нэгжийн дарга, хариуцах ажилтны нэрийг дурдаж Ерөнхий захирлаас зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр гэрээг боловсруулах, гэрээ дүгнэх актыг тогтмол хийх, гэрээ бүрийн ард гэрээ дүгнэх актыг хавсаргах зэрэг ажил хийгдэж байгаа болно. Гэхдээ цаашид энэ асуудлыг анхаарч ажиллах болно.
8	Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийг үндэслэлтэй төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн эсэх	Өмнөх оны өр барагдуулахад 2018 онд 190.7 сая, 2019 онд 676.2 сая, 2020 онд 579.2 сая төгрөг зарцуулсныг төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд зардлаар тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх заалтыг зөрчсөн ;	579.2	Зөвлөмж	Тус байгууллагын төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь мөнгөн сууриар гардаг бөгөөд 2018- 2020 оны төсвийг Үндэсний зөвлөлөөс батлахдаа өмнөх онд үүссэн өр төлбөрүүдийн дараа онд төлөх дүнг нэгтгэн Өмнөх оны өр хэсэгт тавьж өгсөны дагуу бүртгэсэн болно. Манай байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6.1 дэх заалтын дагуу нягтлан бодох бүртгэлээ акрузал сууриар хөтөлж, тус хуулийн 8.1-д заасан санхүүгийн тайлангуудыг гаргадаг болно. Манай байгууллагын гаргадаг төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1-д заасан санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэгт ордоггүй бөгөөд дотооддоо хэрэглэдэг удирдлагын шинж чанартай тайлан болно. Иймд энэ асуудлыг хасуулах саналтай байна.
9		Kids хүүхдийн цэцэрлэгийн хувьсах зардалд гүйцэтгэлээр нь Улсын төсвөөс 2018 онд 69.4 сая , 2019 онд 73.3 сая , 2020 онд 89.6 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна. Цэцэрлэгийн санхүүгийн тайланг зөвхөн хувьсах зардлаар гаргаж , 2018-2020 оны хүүхдийн цэцэрлэгийн төлбөрийн 278.2 сая төгрөгийн	278.2	Зөвлөмж	1. Эм Эн Би кидс цэцэрлэг нь МҮОНРТ-ийн санаачлага, өмч хөрөнгөөр үүсгэн байгуулсан МҮОНРТ ажил олгогчийн хувьд 800 гаруй ажилтан албан хаагчдынхаа ажилчдынхаа нийгмийн асуудлыг дэмжих, шийдвэрлэх зорилготойгоор ажилчид албан хаагчдын хүүхдүүдэд сургуулийн өмнөх боловсрол олгохоор байгуулагдсан ашгийн төлөө бус боловсрол сургалтын байгууллага юм. Цэцэрлэгийн суудлын хүрэлцээ, ажиллагчдын ажиллах нөхцлийг бүрдүүлэх үүднээс төрийн бараг бүх байгууллага дэргэдээ хүүхдийн цэцэрлэг байгуулсан, түүний нэгэн адил арга хэмжээ юм. Санхүүжилт нь улсын төсвөөс олгох хувьсах зардал, эцэг эхээс хураах төлбөр, байгууллагын дэмжлэгээс бүрддэг.

	орлого, үйл ажиллагааны зардлыг дутуу тайлагнасан;			2.Цэцэрлэг нь бие даасан байгууллага биш, МҮОНРТ-ийн нэг бүрэлдэхүүн хэсэг юм. Улсын төсвөөс хувьсах зардал авах зорилгоор тайлан гаргаж, түүнд тухайн хувьсах зардалд авсан санхүүжилтийг хэрхэн зарцуулсан байдлыг тайлагнадаг юм. Цэцэрлэгийн орлого, үйл ажиллагааны зардал нь МҮОНРТ-ийн санхүүгийн тайланд нийт орлого болон зардалд бүрэн тусгагдаж тайлагнаж байгаа болно. Иймд энэ асуудлыг хасуулах саналтай байна
10	МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагааны зардлыг үр ашигтай төлөвлөж зарцуулсан эсэх	МҮОНРТ-ийн төсвийн төслийг боловсруулахдаа тавигдах шаардлагад нийцүүлээгүй, судалгаа, дүн шинжилгээнд үндэслэлгүй, алба нэгжүүдийн саналыг бүрэн тусгаагүй төлөвлөсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2, 27.1.3 дах заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй;	Зөвлөмж	1. Төсөв төлөвлөгөөний төсөөллийг 5-6 сард салбар нэгжүүдээс нэгтгэн хүлээн авдаг. 7-р сард бэлэн болж Захиралын зөвлөл болон Үндэсний зөвлөлийн хурлаар эцэслэсэн шийдэж 8.15-наас өмнө хуулийн хугацаанд Сангийн яаманд хүргүүлдэг. Ийм байдлаар төсвийн төлөвлөлийг бүх салбар нэгжүүдийг оролцуулан бодитойгоор гүйцэтгэдэг. 2. Салбар нэгжүүдэд төсвийн санал авах тухай албан бичиг хүргүүлэн, төсөв, төлөвлөгөөний жишиг загварыг файлаар явуулан, эцэст нь салбаруудаас хүлээн авч нэгтгэдэг. 2018-2020 оны төсвийн саналын цахим архив байдлаар хадгалагддаг. 3. Сангийн яам нь төсөв төлөвлөгөөг хүлээн авахдаа холбогдох хууль, дүрэм журмын дагуу үндэслэсэн гэдгийг хүлээн зөвшөөрч төсвийн төлөвлөгөөг хүлээн авдаг. 4. Монгол Улсын Эдийн Засгийн өнөөгийн нөхцөл байдал, ханш, нэгж бүтээгдэхүүний өртөг, өмнөх оны гүйцэтгэл зэргээс үндэслэн цаашид учрах эрсдэл, зэргийг тооцон төлөвлөдөг. Давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд төсвийн тодотголыг дахин хийдэг. 5. Салбар нэгжүүдээс ирсэн төсөв төлөвлөгөөний саналыг бүгдийг бүрэн тусгах боломжгүй. МҮОНРТ-ийн хэмжээнд нэвтрүүлгийн бодлого хөтөлбөрөөс хамааран уран бүтээлийн саналууд давхардах бодлогод нийцээгүй саналууд хасагдах, салбар нэгжүүдийн зардлыг эрэмбэлэх, стратеги төлөвлөгөөтэй уялдуулан тусгаж явдаг. Энэ үндэслэлээр тус эмлэлийг хүлээн авах боломжгүй учраас хасуулах саналтай байна.
11	МҮОНРТ үйл ажиллагааны зардлыг үр ашигтай төлөвлөж зарцуулсан эсэх	Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 05 тоот тогтоолоор үндэсний зөвлөлийн 1 гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг 500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 1,200.0 мянган төгрөгөөр тогтоосноос шалтгаалан 2020 онд батлагдсан төсвөөс 67.5	Зөвлөмж	Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 05 тоот тогтоолоор үндэсний зөвлөлийн 1 гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг 500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж бодож олгосон. Энэ нь Үндэсний зөвлөлийн ОНРТ-ийн тухай хуулийн дагуу гишүүдийн үндсэн ажилладаг байгууллагын цалингийн тодорхойлолтод үндэслэн бөгөөд тэдний дундаж цалингийн 40 хувьтай холбогдож цалин нэмсэн болно. Үүний улмаас байгууллагын тухайн тайлант жилийн нийт цалин хөлсний зардал хэтрээгүй болно.

	сая төгрөг хэтрүүлэн олгосон байна.				МҮОНРТ-ийн цалин хөлсний журам болон шагнал урамшуулал олгох журмын дагуу тухайн төсөл хөтөлбөр уран бүтээлийн багт оролцож ажилласан ажилтан бүрт урамшуулал олгодог бөгөөд захирлын зөвлөлийн гишүүдэд уран бүтээлийн урамшуулал олгож болохгүй гэсэн заалт байхгүй тул МҮОНРТ-ийн Ерөнхий Захирлын 2018 оны 05-р сарын 21 өдрийн А/85-р тоот тушаалын батлагдсан журмын дагуу зуучийн урамшуулал олгогддог. Чанарын урамшуулал тухайн жилийн төсөвт тусгагдсанбол тушаалаар олгодог. Төсөл хөтөлбөрийн урамшуулал тухайн жилд ямар кино контент хийхээс шалтгаалж төсөвт нь суугдснаар гардаг болно.
12	Захирлын зөвлөлийн гишүүдэд 2018-2020 онд уран бүтээлийн урамшуулалд 172.6 сая, төсөл хөтөлбөрийн урамшуулалд 62.0 сая, чанарын урамшуулалд 167.5 сая нийт 402.2 сая төгрөгийн урамшууллыг давхардуулан олгож олон нийтийн хөрөнгийг үрэлгэн зарцуулсан.	Зөвлөмж			
13	Маркетингийн менежерийн ажлын байрны тодорхойлолтод байгууллагын шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг олох чиглэлд идэвх санаачилгатай ажиллах үндсэн чиг үүрэгтэй гэж заасан байтал МҮОНРТ-ийн захирлын 2017 оны А/79 тоот тушаалаар баталсан Маркетингийн менежерүүдийн ажлын чанарыг үнэлэх, урамшуулал олгох журам нь орлогын тэгш бус хувиарилалт үүсгэх, олон нийтийн хөрөнгийн үрэлгэн зарцуулах нөхцөлийг бүрдүүлж, 2018-2020 онд маркетингийн менежерт нийт 97.5 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон.	Зөвлөмж			МҮОНРТ-ийн захирлын 2017 оны А/79 тоот тушаалаар баталсан Маркетингийн менежерүүдийн ажлын чанарыг үнэлэх, урамшуулал олгох журмын дагуу урамшуулалыг бодож олгосон болно.
14	МҮОНРТ-ийн захирлын 2010 оны 374 тоот тушаалаар баталсан Цалин хөлсний журам, 2019 оны А/12 тоот тушаалаар Цалин хөлсний журамд оруулсан өөрчлөлтөөр цалин болон ур чадварын нэмэгдэл орсон дүнгээс ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнгийн нэмэгдлийг 20.0 хүртэл хувиар бодож олгохоор заасны дагуу нэмэгдэл орсон дүнгээс	Зөвлөмж			Өнөөдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа МҮОНРТ-ийн захирлын 2010 оны 374 тоот тушаалаар баталсан Цалин хөлсний журам, 2019 оны А/12 тоот тушаалаар Цалин хөлсний журамд оруулсан өөрчлөлтөөр цалин болон ур чадварын нэмэгдэл орсон дүнгээс ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнгийн нэмэгдлийг 20.0 хүртэл хувиар бодож олгохоор заасны дагуу нэмэгдэл орсон дүнгээс гүйцэтгэлийн үр дүн бодож олгосон болно.

	15		Гүйцэтгэлийн үр дүн бодож 339.3 сая төгрөг олгосон.	
		2018-2020 онд ажлаас халагдсан ажилтанд шүүхийн шийдвэрээр 44.2 сая төгрөг нөхөж олгосон нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1 дэх заалтыг хэрэгжүүлээгүй ;	44.2	Зөвлөмж
		Дээрх хугацаанд нийт 10 иргэнд холбогдуулан иргэний хэргийн шүүхэд нэхэмжлэл гаргаж тодорхой хэмжээний төлбөр төлүүлэх тухай шүүхийн шийдвэр гаргуулсан. Ингээд зарим нэг иргэнтэй эвлэрлийн гэрээ байгуулж, бараа солилцоо болон ажилд орсон дариудаа цалингаасаа тодорхой хэмжээний суутгал хийлгүүлж төлөхөөр тохиролцсон байгаа. Төлбөр удаашралтай байгаа иргэний хэргийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хандан ажиллаж байна.		
		Гадаад орнуудаас контент худалдан авахын тулд тухайн нийлүүлэгч улсаас болон телевизээс оюуны өмчийн эрхзүйн асуудлыг тусгасан зөвшөөрөл авдаг. Хөл бөмбөгийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг дамжуулахдаа бид энэ зарчмыг хатуу барьж ажилласан. Аль нэг телевиз, медиа байгууллагаас шууд сигналыг авч гаргах боломж өнөөдөр аль ч улс оронд байхгүй. ESPN, BBC, Sport, BLACHER, RESPORT, FOOTBALL, TRIBE MONGOLIA гэх мэт дэлхийд танигдсан спортын томоохон сувгууд өөрсдөө тухайн тэмцээн уралдааныг зохион байгуулагч албан ёсны этгээдээс зөвхөн дамжуулах зөвшөөрөл авдагаас бус цааш нь дамжуулан түгээх зөвшөөрөл авдаггүй. Өөрөөр хэлбэл аль нэг телевизээр гаргах эрхийг зөвхөн зохион байгуулагч хариуцна.		
		Бид энэхүү журмыг зөрчин аль нэг хэвлэл мэдээллийн байгууллагаас хөл бөмбөгийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээний шууд дамжуулалтыг авсан бол тухайн тэмцээнийг албан ёсны эрхтэйгээр зохион байгуулсан улсаас, байгууллагаас зарга үүсэх бөгөөд үүнийг олон улсын шүүхээр шийдэж асар өндөр дүнтэй торгуулийн арга хэмжээ авахуулах байсан.	1430.0	Зөвлөмж
	16	ESPN, BBC, Sport, BLACHER, RESPORT, FOOTBALL, TRIBE MONGOLIA ЭДГЭЭР сайт цахим сүлжээнээс шууд үзэх боломжтой байхад Эн Ти Ви телевизээс хөл бөмбөгийн ДАШ тэмцээний дэд лиценз эзэмших эрхийг 1.430.0 сая төгрөгөөр худалдан авсан.		Ихэнх тохиолдолд дэлхийн брэнд болсон томоохон контентын албан ёсны эрх эзэмшигчид зөвшөөрлийг бүс нутгаар нь олгодог. Тухайлбал хөл бөмбөгийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг Монгол улсад гаргах албан ёсны эрх авсан байгууллагаас л бид зөвшөөрөл авах ёстой. АНУ, Япон, Хятад гэх мэт бусад улсад гаргах эрхтэй ч Монголын эрх байгүй ямар ч газраас бид дамжуулалт авах эрх үүсдэггүй. Ялангуяа хөл бөмбөг, сагсан бөмбөг, жүдо гэх мэт өндөр

				үзэлтэй спортын дэлхийн аварга шаргаруулах тэмцээн, бүх төрлийн Олимпын наадмуудыг заавал албан ёсны эрх авч дамжуулна. Энэхүү эрх авах үйл ажиллагаа заавал нэлээд тооны мөнгөн дүнгээр худалдан авалт хийх зарчимаар хийгддэг. Өөрөөр зохицуулагддаг ямар ч боломжгүй болно. Иймээс энэ асуудлыг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй.
17	Шинэ жил тэмдэглэхэд 2018-2020 онд 143.4 сая төгрөг, байгууллагын үйл ажиллагааны тайлан хэвлүүлэх, сайтуудад байршуулахад 2018-2020 онд 143.7 сая төгрөг, хуулийн зөвлөх үйлчилгээ авахад 55.2 сая, МҮОНРТ-ийн болон бусад нэгжийн ойн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлэхэд 229.2 сая төгрөг зарцуулж олон нийтийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан.	571.5	Зөвлөмж	МҮОНРТ нь ОНРТ-ийн хуулийнхаа 8 дугаар зүйлийн дагуу нийт Телевизийн 5 суваг, радиогийн 3 сувагаар нийт 104680.6 Цагийн эфирийн нэвтрүүлгийг олон нийтэд хүртээл болгоход нийт 760 хүний бүтэц орон тоотойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Иймд байгууллагын тухайн жилийн төсөвт тусгагдаж батлагдсан үйл ажиллагааны бусад зардлууд болох тэмдэглэлт баяр ёслол, ойн өдрүүдийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх, нийгмийн халамж буцалтгүй тусламжийг ажил олгогчийн зүгээс түүнтэй холбоотой зардлуудыг төсөвт тусгасан байдаг билээ. Энэхүү үйл ажиллагааны хүрээнд батлагдсан төсөвтөө багтаан төсөв хэтрүүлээгүй дээрх үйл ажиллагааг зохион явуулсан болно. Иймд энэ асуудлыг хасуулах саналтай байна
18	Хөрөнгө нөөцийг зөв төлөвлөж, удирдсан эсэх	67.0	Зөвлөмж	Шинэ НБББББ-нд зааснаар Найдваргүй авлагын нөөц байгуулах шаардлага байхгүй болж Найдваргүй авлагыг Үндэсний зөвлөлд танилцуулан данснаас хасах тогтоол гарсны дараа Шууд аргаар найдваргүй авлагын зардлыг хүлээн зөвшөөрөхөөр болсон /ХАСУУЛАХ САНАЛТАЙ БАЙНА/

19	Олон улсын робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах нээлттэй тендер зарлаж . Макс хотелс ХХК-ний ирүүлсэн материал шаардлага хангаагүй тул бүх тендэрээс татгалзах тухай 2019 оны 3 сарын 28-ний өдрийн үнэлгээний хорооны шийдвэр гарсан байна. Гэвч 2019 оны 8 сарын 6-ний өдрийн Үндэсний зөвлөлийн шийдвэрээр Макс хотелс ХХК-тай шууд гэрээ байгуулсан нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30.4 заалтыг зөрчсөн .	383.0	Албан шаардлага	Энэ бичиг баримтын 5-тай давхардаж байгаа тул хасуулах саналтай байна.
20	Барилгын засварын ажил гүйцэтгэх тусгай зөвшөөрлийн хугацаа дууссан /Уран холболт ХХК/ аж ахуйн нэгжийг нийт 278.0 сая төгрөгийн 8 удаагийн хөрөнгө оруулалтын ажил гүйцэтгэгчээр шалгаруулсан нь ТБОНӨХБАҮХАТ- хуулийн 14.1, 14.3.2 заалтуудыг мөрдөөгүй .	278.0	Албан шаардлага	МҮОНРТ нь ажилчидаа ажиллуулах тав тух, орчин нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх ажлын байрыг сайжруулах, тогтворжуулах, хуучин олон жилээр завсар үйлчилгээ олт хийгдээгүй барилгын доторх ашиглалт үйлчилгээ өнгө үзмжийг сайжруулах зорилготойгоор тухайн он бүрт барилгадаа дотор завсар үйлчилгээ хийх нэн шаардлага байнга тулгардаг. МҮОНРТ-ээс энэхүү барилгын засварын ажил үйлчилгээг улсын төсвийн эх үүсвэрээр биш өөрийн дотоод орлогын эх үүсвэрээр бүрдүүлсэн ч ажил гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулахдаа ТБОНӨХБАҮХАТ- хуулийн дагуу сонгон шалгаруулж тухайн оны төсөвт өртөгөөс хэтрүүлдэггүй болно. Барилгын засварын ажил гүйцэтгэчийн сонгон шалгаруулахдаа захиалагчаас тавьсан ерөнхий нөхцөл шаардлага, ажлын туршлага, мэргэжлийн чадвар, хийцлэл, богино хугацаанд ажлын чанартай гүйцэтгэх мэргэжлийн ажлын гүйцэтгэлийг шаардах зэрэг үндсэн гол нөхцлүүдийг тавьсан, тухайн засварын ажлын төсөвт өртөг нь нээлттэй тендер биш бараа ажил үйлчилгээ нь хуулийн дагуу 50 саяд багтаж байгаа тул заавал тусгай зөвшөөрлийг захиалагч нь гүйцэтгэгчээс шаардаагүй болно. Харин шаардлагатай бол тусгай зөвшөөрөлтэй байж болохоор нөхцлийг захиалагч тавьж байсан болно. Мөн энэхүү ажлыг гүйцэтгэгч хуулийн этгээдийн үндсэн эрхлэх үйл ажиллагаа нь өөрөө барилгын засал чимэглэл, засвар хийх нөхцлийг бүрэн хангаж байсан бол ажил гүйцэтгэчийн гүйцэтгэх ажил нь Барилгын тухай хууль болон түүнтэй нийцүүлэн гаргасан журмаар зохицуулагдах заавал тусгай зөвшөөрөл шаардагдах ажил биш тул сонгон шалгаруулалтад гүйцэтгэгчээс тусгай зөвшөөрлийг шаардаагүй болно. Иймд хасуулах саналтай байна.

Тусгай зөвшөөрөл байхгүй /Өсөх сондор дизайн ХХК/ аж ахуйн нэгжийг нийт 170.5 сая төгрөгийн 7 удаагийн хөрөнгө оруулалтын ажил гүйцэтгэгчээр шалгаруулсан нь ТБОНӨХБЭУХАТ-хуулийн 14.1.1 , 14.3.2 дах заалтуудыг мөрдөөгүй.	170.5	Албан шаардлага	МҮОНРТ-ээс Барилгын засварын бараа ажил үйлчилгээ нь хуулийн шалгаруулахдаа захиалагчаас тавьсан ерөнхий нөхцөл шаардлага, ажлын туршлага, мэргэжлийн чадвар, хийцлэл, богино хугацаанд ажлын чанартай гүйцэтгэх мэргэжлийн ажлын гүйцэтгэлийг шаардах зэрэг үндсэн гол нөхцлүүдийг тавьсан, тухайн засварын бараа ажил үйлчилгээ нь хуулийн этгээдээс заавал тусгай зөвшөөрлийг гүйцэтгэгчээс шаардаагүй болно. Харин шаардлагатай бол тусгай зөвшөөрөлтэй байж болохоор нөхцлийг захиалагч тавьж байсан болно. Мөн энэхүү ажлыг гүйцэтгэгч хуулийн этгээдийн үндсэн эрхлэх үйл ажиллагаа нь өөрөө барилгын засал чимэглэл, засвар хийх нөхцлийг бүрэн хангаж байсан бол ажил гүйцэтгэгчийн гүйцэтгэх ажил нь Барилгын тухай хууль болон түүнтэй нийцүүлэн гаргасан журмаар зохицуулагдах заавал тусгай зөвшөөрөл шаардагдах ажил биш тул сонгон шалгаруулалтыг зохин байгуулж захиалагчаас гүйцэтгэгчид заавал тусгай зөвшөөрлийг шаардаагүй болно. Иймд хасуулах саналтай байна.
МҮОНРТ-ийн дансанд бүртгэлтэй Барилга байгууламжууд үл хөрөнгийн гэрчилгээгүй, барилгын хувийн хэрэг баяжилт хийгээгүй, уг барилга байгууламжийн анхны байдал , капиталжуулалт их засвар хийсэн зэрэг барилга байгууламжийн ашиглалтын явц дах хөдөлгөөнийг мэдэх боломжгүй байна. Мөн 2018 онд шинээр бэлтгэсэн 11 автомашинд хувийн хэрэг нээж хөтлөөгүй.	170.5	Албан шаардлага	Радио, Телевизийн Хэрэг Эрхлэх газрын эзэмшилд байсан үндсэн хөрөнгө нь "Төрийн өмчөөс олон нийтийн өмчид эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай" УИХ-ын 2005.01.27-ны өдрийн 08, 09-р тогтоолоор ОНРТ-д шилжүүлэн өгсөн барилга байгууламж нь тухайн үед үл хөдлөх эд хөрөнгийн ямар ч гэрчилгээгүйгээр ирсэн байсан. ОНРТ-ийн өмнөх бүх удирдлагын үед 2006 оноос хойшхи санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгө нь энэхүү тогтоолоор шилжсэн үндсэн хөрөнгө болох 5.0 тэр бум төгрөгийн дүнгээр бүртгэгдэж байсныг 2019 онд МҮОНРТ-ийн өмчлөлийн бүх барилга бүхийн үндсэн хөрөнгийг үнэлүүлж үүнийгээ Хяналтын зөвлөл, Үндэсний зөвлөлийн хурлаар оруулан тогтоолоор баталгаажуулан шийдвэрлүүлж 2020 оноос эхлэн МҮОНРТ-ийн санхүүгийн тайлан, НБББББ зэрэгт албан ёсоор оруулан бид барилгаа байгууламжаа үнэлүүлсэн нь бидний маш том ажил юм . Үүнтэй холбоотойгоор МҮОНРТ-ийн шинэ төв, хуучин төв, автограш, агуулах, эвэнт холл зэрэг барилга байгууламжуудад эд хөрөнгийн бүртгэлийн газраас олгогдох үл хөдлөх өмчлөх эрхийн гэрчилгээг авах асуудлаар бид 2019, 2020 онуудад удаа дараа хандаж материалууд, бичиг баримтуудаа бүрдүүлэн харьяа дүүргийн БГД-ийн Эд хөрөнгийн бүртгэлийн газарт албан ёсоор өгсөн боловч, Олон нийтийн статус хэлбэр бүхий, төрийн байгууллага биш танай байгууллагын энэхүү үл хөдлөх эд хөрөнгийг бид хэрхэн бүртгэх талаар одоогоор ямарч зохицуулсан журам байхгүй байна, хэрхэн бүртгэх нь тодорхойгүй байна, энэ талаар Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар, УБЕГ зэрэг томоохон газруудын хамтарсан ажлын хэсэг байгуулагдсан холбогдох журмын тэслийг болсвэрлуулахаар

ажиллаж байна гэсэн хариуг бидэнд өгсөн болно. Иймд үл хөдлөхийн гэрчилгээгүй гэснийг хасуулах саналтай байна. МҮОНРТ-ийн дансанд бүртгэлтэй автомашинуудад хувийн хэрэг нээсэн, барилгын хувийн хэрэг баяжилтын дэвтэрээ 2020 онд захиалаад цар тахал ковидтой холбоотой захиалга хэвлэлт нь гарахгүй байсан тул 2021 оны 1-р улиралд дэвтэр нь гарч 2018 оноос хийгдсэн засвар үйлчилгээг бид нөхөж бичсэн болно . Иймд хасуулах саналтай байна.			УИХ-аас 2005 оны 01-р сарын 27-ны өдөр "Олон нийтийн Радио, телевизийн тухай" хууль батлагдсанаар Монголын үндэсний радио, Монголын үндэсний телевиз, "Монголын мэдээ" агентлаг, Радио, Телевизийн Хэрэг Эрхлэх Газруудыг нэгтгэн "Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз" хэмээх олон нийтийн статустай анхны радио, телевизийн өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага байгуулагдан Радио, телевизийн хэрэг эрхлэх газрын эзэмшилд байсан үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгийг "Төрийн өмчөөс олон нийтийн өмчид эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай" УИХ-ын 2005.01.27-ны өдрийн 08, 09-р тогтоолоор МҮОНРТ-д шилжүүлэн өгсөн. Гэтэл Монголын Радио Телевизийн Хэрэг Эрхлэх Газрын харьяалалд байсан Радио телевизийн дээд сургуулийг 2006 оны 4-р сарын 25-ны өдрийн БСШУ-ны Сайдын 147 тоот тушаалаар тусд нь гаргаж, РТДС-ургууль бие даан үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн. Тус сургуулийг шилжүүлэхдээ өмч хөрөнгө, газрын асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн нь тодорхойгүй, тогтоол шийдвэр огт байгаагүй тул БСШУ-ны Сайдын 2006 оны 4-р сарын 25-ны өдрийн 147 тоот тушаал, хавсралт, түүнтэй холбогдох эд хөрөнгө шилжүүлсэн акт байхгүй мөн РТХЭГ-ын харьяанд байсан "Радио, телевизийн сүлжээний газар"-ыг Мэдээлэл Харилцаа Холбооны Технологийн Газрын 2005 оны 9 дүгээр сарын 16-ны өдрийн 109 тоот тушаалаар мөн Хөгжлийн төвийн бүтцэд "Радио телевизийн сүлжээний" газар нэртэйгээр мөн байгуулсан байсан "Төрийн өмчийн хороо"-ны 2009 оны 4-р сарын 30-ны өдрийн 152-р тогтоолоор "Радио телевизийн сүлжээ " Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар, "Төрийн өмчийн хороо"-ны 2015 оны 4-р сарын 9-ны өдрийн 230-р тогтоолоор "Радио телевизийн үндэсний сүлжээ" Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар хэмээн нэрлэж ажиллуулсан. Энэ байгууллагын эзэмшлийн телевизийн өндөр антенны доорхи газар нь хүртэл одоо хэр манай МҮОНРТ-ийн эзэмшил газарт багтдаг болно. Эдгээр
			Зөвлөмж
Ажилчдын орон сууцны хоёр барилга болон Радио телевизийн дээд сургуулийн газрын төлбөрийг МҮОНРТ төлж үр ашгийг зардал гаргасан ;			

23

				асуудлууд нь одоо хүртэл тодорхой биш ч мөн МҮОНРТ-ийн эзэмшлийн 30 мянган м.кв газарт Радио телевизийн дээд сургуулийн газар өнөөдрийг хүртэл мөн багтаж байгаа, энэхүү газрыг салгах, хэрхэх талаарх зохих зөвшөөрөл шийдвэр, шийдвэр гаргах зохих төрийн байгууллага болон бусад холбогдох газраас огт гараагүй болно. Иймд МҮОНРТ нь Монгол улсын газрын тухай хуулийн 7.1-д Газар эзэмшиж, ашиглаж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага Газрын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу газрын төлбөр төлнө... гэсний дагуу МҮОНРТ нь энэ хугацаанд энэхүү эзэмшил газрын төлбөр төлөхтэй холбоотой газар эзэмших гэрчилгээ, газар эзэмших гэрээний дагуу газрын төлбөрийг төлөх үүргийг хуулиар хүлээж үүргээ гүйцэтгэсэн болно. Мөн 2006 онд баригдсан МҮОНРТ-ийн ажилчдын 2 орон сууцны барилгад одоогоор манай 110 гаруй ажилтан албан хаагчид өнөөдрийг хүртэл амьдарч байгаа, мөн энэхүү газрын хуулиар хүлээсэн эрх эзэмшигч нь МҮОНРТ тул газрын төлбөр тооцоотой холбоотой үүргийг хуулиар хүлээж гүйцэтгэсэн тул үр ашиггүй зардал гарсан гэж үзэхгүй байгаа болно. Иймд хасуулах саналтай байна.
				2016 онд Ерөнхий захирлын дэргэд дотоод аудит ажиллаж байсан ба тухайн үед хийгдсэн жил бүрийн хараат бус аудитын тайлангаар "дотоод аудит нь ерөнхий захирлын дэргэд байх нь хараат бусаар ажиллах нөхцлийг бүрдүүлж чадахгүй байх оновчтой" гэсэн зөвлөмж өгч байсан учир ажиллах нь оновчтой" гэсэн зөвлөмж өгч байсан учир Үндэсний зөвлөлийн 2016 оны 41 тоот тогтоолоор Дотоод аудитын дүрмийг батлан, Хяналтын зөвлөлийн дэргэд байнгын үйл ажиллагаатай үндсэн орон тооны 2 аудитортайгаар үйл ажиллагааг эхлүүлсэн. Зорилго, чиг үүрэг: МҮОНРТ-ийн дагаж мөрдөх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, батлагдсан төсвийн орлого бүрдүүлэлт, санхүүжилт, түүний зарцуулалтад аудит хийн дүгнэлт, зөвлөмж гарган ҮЗ-ийг ОНРТ-ийн тухай хуулийн 28, 29 дүгээр зүйлд заасан эрхээ хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх юм. Үндэсний зөвлөлийн дотоод аудитын алба нь байгуулагдсан цагаасаа хойш буюу 2017-2020 онд гүйцэтгэх удирдлагаас хараат бусаар мэргэжлийн ёс зүйг баримтлан ажиллаж нийтдээ нийт 11 удаагийн аудит хийж 54 дүгнэлт, 78 зөвлөмж гарган Үндэсний зөвлөлийн хурлаар батлуулсан байна.
			Дотоод аудитын албыг Хяналтын зөвлөлийн дэргэд байгуулсан нь чиг үүрэгтэй нь давхцаж, ажил олгогч биш Хяналтын зөвлөлийн даргатай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа нь эрх зүйн зөрчил үүсгэсэн.	Зөвлөмж
		Дотоод аудитын албаны үйл ажиллагаа үр нөлөөтэй эсэх		
24				

				Дотоод аудиторуудыг ажиллах нөхцөлөөр бүрэн хангаж ажиллах үүрэг хүлээсэн Ерөнхий захирлаас баримт материал хугацаандаа ирэхгүй байх, санхүүгийн прорамид орж харах эрхийг хаах, архиваас баримт авах эрхгүй болгох, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг ирүүлдэггүй зэргээр ажлын бүтээмжид сөргөөр нөлөөлж ирсэн. Үндэсний зөвлөлөөс энэ асуудлыг судлах болно.
25	Шилэн дансны хуулийн мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн байршуулж, өмнөх аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажилласан эсэх	МҮОНРТ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 3.1.5 "терийн чиг үүрэгт хамаарах ажил, үйлчилгээг хууль тогтоомж гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэж байгууллагад хамаарч байна. Гэтэл Шилэн дансанд зөвхөн хөрөнгө оруулалт, тендер, худалдан авалтыг мэдээлж Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл 4.1.1, 4.1.4 дэх заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй байна.	Албан шаардлага	Шилэн дансны тухай хуулийн 1 дүгээр бүлгийн 3.1-д "Доор дурдсан байгууллага, түүний эд хөрөнгө захиран зарцуулах эрх бүхий албан тушаалтан энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарна.", 3.1.4-д "улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалт, төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээ, ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага," гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн shilendans.gov.mn сайтад "Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 10 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэсэн талаарх мэдээллийг байршуулахаас гадна Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл 4.1.1, 4.1.4 дэх заалтууд төсвийн ил тод байдлыг хангах үүднээс байгууллагын нууцад хамааралгүй байгууллагын хэмжээнд гарсан 10 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авах болон ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэсэн талаарх мэдээллийг санхүүжилтийн эх үүсвэр хамааралгүй олон нийтэд мэдээлсэн. Энэ нь ямар нэгэн байдлаар хууль зөрчсөн гэх асуудал одоогоор илрээгүй. Хэрвээ уг асуудал нь хууль зөрчсөн үндэслэл байгаа бол бидэнд албан ёсоор хуулийн заалтын тодорхойлон мэдэгдэж засаж залруулах тал дээр хамтран ажиллана уу.
	Нийт	3801.6		Хасуулах саналтай байна.

ДҮГНЭЛТ.

Аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна. Үүнд:

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн үйл ажиллагаанд мөрдөх эрх зүйн актуудын нийцэл, дотоод хяналт, засаглалын үйл ажиллагаа хангалтгүй байна.

1. Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулиар тодорхойлсон МҮОНРТ-ийн өмчийн хэлбэр, эрх зүйн байдал нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, Улсын бүртгэлийн тухай хуулиудтай нийцэхгүй байна.
2. Үндэсний зөвлөл хуулиар тодорхойлсон бүрэн эрхийн хүрээнд зарим асуудлуудыг шийдвэрлээгүй байна.
3. Дотоод аудитын нэгж нь үндэсний зөвлөлийн болон гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагаанд эрсдэл суурилсан хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн санхүүгийн нөөцийн төлөвлөлт, санхүүжилтийн ил тод байдал хангалтгүй байна.

1. Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөөгүй, бүрэн төвлөрүүлээгүй, орлого нэмэгдүүлэх эрх зүйн шинэчлэл хийх шаардлагатай байна.
2. Захиалгат нэвтрүүлгийн орлогыг оновчтой төлөвлөөгүй, орлогын төлөвлөгөө тасарсан байна.
3. МҮОНРТ олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаагаа явуулдаг байгууллага боловч Засгийн газрын бүтцийн нэгжийн адил Сангийн сайдын багцад хамаарч байна.
4. Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуульд нийцүүлэн улсын төсвөөс санхүүгийн дэмжлэгийг олгосон нь байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангахад бодит дэмжлэг болж байна.
5. Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийн төлөвлөлт тодорхойгүй, зардлын ангиллаар төлөвлөөгүй, өөрийн орлоготой нэгтгэн төвлөрүүлж, үйл ажиллагааны урсгал зардлыг санхүүжүүлсэн байна.
6. Хөрөнгөнд бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулж, хөрөнгө, нөөцийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

ЗӨВЛӨМЖ.

Аудитын дүн, дүгнэлтэд үндэслэн дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг зөвлөж байна. Үүнд:

УИХ-д толилуулах нь:

1. МҮОНРТ-ийн хариуцлагын хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа мөрдөж буй бусад хууль тогтоомжтой нийцүүлэн Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай байгааг уламжилж байна.
2. МҮОНРТ-ийн олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаагаа явуулдаг байгууллага тул олон

нийтийн төлөөллийн байгууллага болох УИХ-ын даргын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн багцад хамааруулж, шилжүүлэх саналыг уламжилж байна.

Сангийн яаманд:

1. МҮОНРТ нь өөрийн орлогын эх үүсвэрээр үйл ажиллагаагаа бүрэн санхүүжүүлэх эрх зүйн орчны бүрдтэл Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн дагуу улсын төсвөөс санхүүгийн дэмжлэгийг олгож байх;
2. Улсын төсвөөс МҮОНРТ-д олгох хөрөнгө оруулалтын болон санхүүгийн дэмжлэгийн төлөвлөлт, зориулалтыг тодорхой болгон гүйцэтгэлд хяналт тавих, эдийн засгийн үр ашгийг тооцох;

МҮОНРТ-ийн Үндэсний зөвлөлд:

1. МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хууль, үйлчилгээний хөлс тогтоох журмыг шинэчлэх ажлыг хэрэгжүүлэх, байгууллагын үйл ажиллагааны эрх зүйн дотоод орчныг сайжруулах;
2. Өөрийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлт, улсын төсвөөс олгосон санхүүжилтийн үр дүнг тооцож, хяналт хэрэгжүүлэх;
3. Дотоод аудитын нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжин өргөжүүлж, МҮОНРТ-ийн засаглал, дотоод хяналт, эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоонд тавих хяналтыг сайжруулах;

МҮОНРТ-ийн Ерөнхий захиралд:

1. Үйл ажиллагааны орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөх, орлого нэмэгдүүлэх санал боловсруулан, Үндэсний зөвлөлд танилцуулан шийдвэрлүүлэх;
2. Улсын төсвөөс олгосон хөрөнгө оруулалтын болон санхүүгийн дэмжлэгийг зориулалтын дагуу төлөвлөн зарцуулж, эдийн засгийн үр ашгийг тооцож, тайлагнадаг байх;
3. Хөрөнгөнд бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах, Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан шинэчлэх;
4. Бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны зардлыг оновчтой төлөвлөж, нөөцийг үр ашигтай удирдах;
5. МҮОНРТ-ын дотоод эрх зүйн баримт бичгүүдийг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн шинэчилж мөрдөх;

Үндэсний аудитын газрын тайлбар

Д/д	Аудитын чиглэл/ асуулт	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн (мянган төгрөг)	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Шалгагдагч байгууллагын санал, тайлбар	Гаргасан шийдвэр
А	1	2	3	4	5	6
1	МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагаа хуульд нийцэж байгаа эсэх	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1. "Олон нийтийн радио, телевиз энэ хуулийн дагуу байгуулагдаж, гагцхүү олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаа явуулдаг ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд мөн" гэж заасан бөгөөд МҮОНРТ-ийн хариуцлагын хэлбэр тодорхойгүй улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд тусгаагүй байна. Энэ нь тус байгууллагын санхүү бүртгэл болон бусад үйл ажиллагаанд тодорхойгүй байдлыг үүсгэж байна.		Албан шаардлага	МҮОНРТ- нь үйл ажиллагаандаа мөрдөж буй Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 3.1-д "Олон нийтийн радио, телевиз энэ хуулийн дагуу байгуулагдаж, гагцхүү олон нийтийн эрх ашигт үйлчилдэг, тэдний өмнө хариуцлага хүлээж, хяналт дор нь үйл ажиллагаагаа явуулдаг ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд мөн" гэж зохицуулсан. Хуулийн этгээдийн хэлбэрийн хувьд нь 2005 оны 1 дүгээр сарын 27-нд тус хууль батлагдаад, 2005 оны 4 дүгээр сарын 1-ээс хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн. Тус хуулийн дагуу Засгийн газрын харьяа РТХЭГ-ын хөрөнгийг одоогийн Үндэсний олон нийтийн радио, телевизэд шилжүүлсэн. Ингэснээр төрийн өмчийг ОНРТ-ийн тухай хуулийн дагуу олон нийтийн өмчлөлд шилжүүлсэн хэрэг юм. Тухайн үед хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан Монгол улсын Үндсэн хууль, Хэвлэлийн эрх чөлөөний тухай хууль, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль, тогтоомжийн дагуу Нийгэмд үйлчилдэг төрийн бус байгууллагаар бүртгүүлж улсын бүртгэлийн гэрчилгээ авсан байдаг.2018 оны 6 сарын 21-ний өдөр шинэчлэгдэн батлагдсан Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн дагуу Улсын бүртгэлийг шинэчлэх асуудлаар 2019-нд УБЕГ-ын хуулийн этгээдийн бүртгэлийн газарт хандахад МҮОНРТ-г ямар хэлбэрээр бүртгэх нь ойлгомжгүй байна, Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз -гэсэн нэрээр хуулийн этгээдийн хэлбэр нь – Холбоогоор, хуулийн этгээдийн хэлбэрийн индекс 83 буюу ашгийн төлөө бус зорилготой, Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл хэлбэртэйгээр бүртгэхийг зөвлөсөн. Энэ болон бусад асуудлыг УИХ-ын Төрийн байгуулалтын байнгын хороонд танилцуулсны үндсэнд ОНРТ-ийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт хийх ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллахаар болоод байна.	Байгууллагын саналыг үндэслэн зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
2	Үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагаа үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх	Үндэсний зөвлөлийн гишүүдэд урамшуулал олгох журмыг батлаагүй нь Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2 дахь заалттай нийцээгүй;		Зөвлөмж	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2-д "Үндэсний зөвлөлийн дарга, гишүүнд Үндэсний зөвлөлийн нийт гишүүдийн үндсэн ажлынх нь цалин, түүнтэй адилтгах бусад орлогын дунджийн 40 хувиас хэтрэхгүй хэмжээний урамшуулал олгох бөгөөд урамшууллын хэмжээ, олгох журмыг Үндэсний зөвлөл батална" гэж заасан байдаг. Үүнийг үндэслэн Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн дундаж цалингийн	Байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн тул аудитын тайланд өөрчлөлт оруулаагүй. Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

					40 хувьтай тэнцэх хэмжээгээр урамшууллыг тогтоож ирсэн байна. Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн урамшууллын журмыг цаашид шинээр боловсруулж батлан мөрдөх болно.	
3	Олон нийтийн радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний орлогыг бүрэн бүрдүүлсэн эсэх	Үндэсний зөвлөлийн 2018 оны хурлын тэмдэглэл байхгүй, ээлжит бус хуралдааны санаачилга, гишүүдийн гаргасан шийдвэр, дарга гишүүдийн оролцоо, ирц, хурлаар хэлэлцсэн асуудал үр дүнгийн талаар Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7, 26 дугаар зүйлийн 26.1.5 дахь заалтуудын дагуу үүрэг хариуцлагын хэрэгжилтэд дүн шинжилгээ хийх боломжгүй байна.		Зөвлөмж	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 24.2-д Үндэсний зөвлөл нь нарийн бичгийн даргатай бөгөөд орон тооны байна ... гэсний дагуу Үндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга бүтэн орон тоогоор ажиллаж ирсэн. Нарийн бичгийн дарга нь Үндэсний зөвлөлийн хуралдааны явцын тухай тэмдэглэлийг хөтөлж гарын үсэг зурж, Үндэсний зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн асуудал үр дүнг, баримт бичгүүдийг албажуулан баталгаажуулж, архивд хүлээлгэн өгдөг. Үндэсний зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл байхгүй дүн шинжилгээ хийх боломжгүй байгаа нь хувь хүний ажил үүрэг, хариуцлагатай холбоотой болно. Иймд тухайн үед ажиллаж байсан Үндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад ажлын хариуцлагатай холбогдуулан хариуцлага тооцож ажиллах болно.	Байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн тул аудитын тайланд өөрчлөлт оруулаагүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
4	Түрээсийн, захиалгат нэвтрүүлгийн болон бусад орлогыг бүрэн бүрдүүлсэн эсэх	Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 26 дугаар тогтоолоор МҮОНРТ-ийн 2020 оны сүүлийн сарын санхүүжилтэд зайлшгүй шаардлагатай 750.0 сая төгрөгийн төсвийн дэмжлэг барьцаалсан зээлийн гэрээг Сангийн яам болон холбогдох байгууллагын зөвшөөрлийн дагуу Төрийн банктай байгуулахыг зөвшөөрсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5, 62 дугаар зүйлийн 62.5 дахь заалтуудыг зөрчсөн;		Зөвлөмж	МҮОНРТ-ийн 2020 оны Улсын төсвийн дэмжлэг нь 9.0 тэрбум төгрөгөөр Улсын төсөвт батлагдсан боловч 3.75 тэрбум төгрөгийг олгоод 6 сараас хойш олгогдоогүй 5.25 тэрбум төгрөг тасарч олгогдоогүй төсвийн тодотголоор хасагдсан болно. Үүнтэй холбоотойгоор МҮОНРТ-н санхүүгийн нөхцөл байдал нэн хүндэрч өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагаа доголдож, санхүүгийн нөхцөл байдлаа гүйцэтгэх удирдлагууд Үндэсний зөвлөлд танилцуулсны үндсэн дээр Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 26 дугаар тогтоолоор МҮОНРТ-ийн 2020 оны сүүлийн сарын санхүүжилтэд зайлшгүй шаардлагатай 750.0 сая төгрөгийн төсвийн дэмжлэг барьцаалсан зээлийн гэрээг Сангийн яам болон холбогдох байгууллагын зөвшөөрлийн дагуу Төрийн банктай байгуулахыг зөвшөөрсөн ч уг тогтоол хэрэгжээгүй болно.Цаашид ийм байдал давтагдахгүй байх талаар анхаарч ажиллах болно.	Үндэсний зөвлөлийн тогтоол гарсан боловч санхүүжилт барьцаалсан зээл аваагүй тул тайлангийн төслийн 1.5 дэх хэсэгт заасан зөрчлийн хэсгээс хасав.
5		Нээлтэй тендер шалгаруулалтаар Олон улсын робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг 2019 оны 03 сарын 28-ны өдөр "Бүх тендерээс татгалзах тухай" шийдвэр гаргасан байхад Үндэсний зөвлөл 4 сарын дараа буюу 2019 оны 8 дугаар сарын 6-ний өдөр ажлын хэсгийн татгалзсан компанитай шууд гэрээ байгуулах тогтоол гаргасан нь		Зөвлөмж	ОНРТ-ийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1-д "Олон нийтийн радио, телевизийн өмч нь олон нийтийн өмч мөн. Олон нийтийн радио, телевизд үйл ажиллагаагаа явуулахад шаардагдах төрийн өмчийг олон нийтийн радио, телевизийн өмчлөлд шилжүүлэх харилцааг бие даасан хуулиар зохицуулна" мөн 16.2-т "Олон нийтийн радио, телевиз эд хөрөнгөө эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулахдаа энэ хуулийн 3.2-т заасан зорилгыг хэрэгжүүлэхэд чиглүүлнэ" гэж заасан байдаг.МҮОНРТ нь олон нийтийн радио телевизийн тухай хуульд заасны дагуу Үндэсний зөвлөл нь олон нийтийн радио телевизийн удирдах дээд байгууллага билээ. Үндэсний зөвлөлийн эрх хэмжээг ОНРТ тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлд тодорхой дэлгэрэнгүй зааж өгсөн. Энэ эрх	Нээлтэй тендер шалгаруулалтаар Олон улсын робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг 2019 оны 03 дугаар сарын 28-ны "Бүх тендерээс татгалзах тухай" шийдвэр гаргасан байна. ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.5 дэх хэсэгт

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

	ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.4 дэх заалтыг зөрчсөн;		хэмжээнийхээ хүрээнд ҮЗ ажиллаж ирсэн. Санхүүжилтийн хувьд Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1-д заасны дагуу үйлчилгээний хөлс, зар сурталчилгаа, тоног төхөөрөмж түрээслүүлсэн, хандив тусламж, улсын төсвийн дэмжлэг зэргээс бүрддэг. Улсын төсвийн дэмжлэгийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тохиолдолд "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай" хуулийг баримталдаг. Санхүүжилтийн бусад эх үүсвэрээс бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, худалдах тохиолдолд дотооддоо дагаж мөрддөг 2017 оны А16, А52 дугаар тушаалаар батлагдсан "МҮОНРТ-ийн бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, худалдах, актлах ажлын хэсгийн үйл ажиллагааг зохицуулах журам", МҮОНРТ-д бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах" журмуудыг удирдлага болгон ажилладаг. Үндэсний зөвлөл нь 2019 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдөр ажлын хэсгийн татгалзсан компанитай шууд гэрээ байгуулах тогтоол гаргасан нь дараах үндэслэлтэй: 1. МҮОНРТ-ийн 2019 оны төсөвт тус тэмцээний зочдыг хүлээн авах зардал нь батлагдсан бөгөөд тус зардлыг болох Ази номхон далайн өргөн нэвтрүүлгийн холбооноос санхүүжүүлсэн 2. Зохион байгуулагч, санхүүжүүлэгч тал болох Ази номхон далайн өргөн нэвтрүүлгийн холбооноос албан бичгээр ирүүлсэн хүсэлтэд Макс хотелс ХХК, Макс Ложик ХХК-ны Холлидэй Инн, Рамада зочид буудлуудыг сонгож үйлчлүүлэх хүсэлтээ илэрхийлсэн 3. ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулиар нээлттэй тендер зарлаж гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахад цаг хугацааны хувьд тендер зарлах боломжгүй нөхцөл байдал үүссэн, мөн зохион байгуулагч, санхүүжүүлэгч талын шаардлагыг харгалзан үзэж "ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.5 гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдлын улмаас шууд гэрээ байгуулж ажиллахыг дэмжиж байна гэсэн Үндэсний зөвлөлийн 2019 оны 8 дугаар сарын 6-ны өдрийн 22 тоот тогтоол гарсан байна. Энэ шийдвэрийн дагуу "Макс хотелс" ХХК, "Макс Ложинг" ХХК-тай "Робокон-2019 олон улсын тэмцээний зочдыг байрлуулах үйлчилгээгээр хангах, хүлээн авалт үйлчилгээ үзүүлэх" 348 тоот гэрээг байгуулан хэрэгжүүлсэн болно. Энэхүү Робокон-2019 олон улсын арга хэмжээг Монгол улс, Ерөнхий зохион байгуулагч Mongolian National Broadcaster өндөр хэмжээнд зохион байгуулсныг олон улсад сайшаан өндрөөр үнэлэгдсэн болно. Энэ үйл ажиллагаанаас байгууллагад ашиг, алдагдал гараагүй, манайх гадаадын зочдын өөрсдийн нь мөнгөөр үйлчилгээг зуучилсан төдий	зааснаар хязгаарлагдмал тендер зарлах хангалттай хугацаа байсан тул саналыг хүлээн авах боломжгүй зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.
--	--	--	--	---

**Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн
санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө**

				ажил юм.Иймд энэ асуудлыг аудитын тайлангаас хасах өгөхийг хүсж байна.	
6	Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн үйлчилгээний хураамжийн орлого батлагдсан төлөвлөгөөнөөс 2018 онд 24.6 сая төгрөгөөр тасарсан, 2019 онд 318.7 сая төгрөгөөр, 2020 онд 839.0 сая төгрөгөөр тус тус давсан байхад орлогын гүйцэтгэлд дүн шинжилгээ хийхгүйгээр өмнөх оны төлөвлөгөөг 2018 онд 851.1 сая төгрөгөөр, 2019 онд 201.2 сая төгрөгөөр тус тус өсгөж, 2020 онд 11.6 сая төгрөгөөр бууруулан төлөвлөсөн;		Зөвлөмж	Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 17.1.1.-д заасны дагуу хураамжийн орлогыг төвлөрүүлдэг. Тайлант хугацаанд өмнөх оны авлага хуримтлагдан орлого болон орж ирдэг. 2020 өмнөх оны авлага 600.0 сая төгрөг байсан. Мөн Улсын төсөв хасагдсантай холбоотой орлого бүрдүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, чиглэлийг баримтлан ажилласны үр дүнд орлого өссөн. Цаашид орлогын төлөвлөгөөг боловсруулахад анхаарч ажиллах болно.	Байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн тул аудитын тайланд өөрчлөлт оруулаагүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
7	Захиалгат нэвтрүүлэг бэлтгэх, хамтран ажиллаж орлого олох гэрээний биелэлтэд хяналт тавьдаггүй, холбогдох нэгжүүд ажлын уялдаа холбоогүй ажиллаж байна. Тухайлбал: Тайлант ондоо хугацаа нь дууссан гэрээнээс түүвэрлэн авч нягтлан бодох бүртгэлтэй тулган шалгахад 2018 онд 119.9 сая төгрөг, 2019 онд 456.4 сая төгрөгийн, 2020 онд 599.5 сая төгрөгийн орлого орж, нягтлан бодох бүртгэлд хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн байхад гэрээг дүгнэж акт үйлдээгүй байна. Дараа онд дамжин хэрэгжихээр байгуулсан захиалгат нэвтрүүлгийн гэрээг үргэлжлүүлэн бүртгэж, дүгнэхгүй байна.		Зөвлөмж	Захиалагчийн хүсэлтийн дагуу телевиз, радиогийн мэдээ, мэдээлэл, нэвтрүүлэг, шторкийг өөрийн сувгуудаар нэвтрүүлэх хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлж, түүний төлбөрийг мөнгөн болон бартер харилцан солилцооны хэлбэрээр хийхээр харилцан тохиролцож гэрээг байгуулдаг. Энэхүү гэрээг байгуулах санхүүгийн болон эрх зүйн үндэс нь Үндэсний зөвлөлөөр баталсан үйлчилгээний үнэ тариф, МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, төсөв, орлогын төлөвлөгөө байдаг.Гэрээний биелэлтэд тухайн салбар нэгжийн ажил үйлчилгээ, захиалагчийн үйл ажиллагааны нөхцөл байдал, гүйцэтгэгчийн ажлын гүйцэтгэл зэргээс шалтгаалан гэрээний хэрэгжилтэд талууд хоорондоо нягт уялдаа холбоотойгоор ажилладаг. Гэрээт ажил үйлчилгээг харилцан бүрэн гүйцэтгэснээр гэрээг дүгнэж акт үйлдэж дуусгавар болгодог. Харин давагдашгүй нөхцөл байдал, цар тахал, захиалагч талын хүсэлт бусад нөхцөл байдлуудаас шалтгаалан гэрээний хугацаа сунгагдах, тайлант онд хугацаа нь дууссан гэрээг дараа ондоо үргэлжлүүлэн гүйцэтгэх, гэрээний хугацаа, нөхцөлийг сунгах явдаг олон тохиолддог. 2019, 2020 онуудад халдварт цар тахал өвчний улмаас гэрээний гүйцэтгэлийг дүгнэх нөхцөл боломж давагдашгүй нөхцөл байдлаас үүдэн хойшлогдсон, гэрээний орлого, зарлагыг нягтлан бодох санхүү бүртгэлд бүртгэсэн ч гэрээг дүгнэх боломжгүй болсон төрийн болон хувийн бусад байгууллагуудтай байгуулсан гэрээнүүд дараа он дамжин хэрэгжих байдал гарч байна. Хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа гэрээг хуулийн албанаас хугацааг нь тооцож, санхүүгээс тооцоо нийлсэн актыг авсны үндсэн дээр	Дээрх зөрчил аудитын хамрах хугацаанд гарсан тул тайлбарыг хүлээн авах боломжгүй, аудитын тайланд өөрчлөлт оруулаагүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

					гэрээ дүгнэх актыг үйлддэг. Тиймээс гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт нь тусдаа архивлагдсан байна. 2021 онд Үндэсний зөвлөлөөс баталж өгсөн бүтцийн өөрчлөлтөөр Хуулийн хэлтсийг “Хууль эрх зүй алба” болгон өргөтгөж үйл ажиллагааны чиглэлийг илүү өргөтгөж өгсөн ба гол зорилго нь гэрээ боловсруулах, хянах, дүгнэх үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой. Энэ хүрээнд боловсруулагдаж буй гэрээнд “Гэрээ байгуулах хянан баталгаажуулах хуудас”-тай болж тус хуудсан дээр Санхүү орлого бүрдүүлэлтийн газар, харьяалах нэгжийн дарга, хариуцах ажилтны нэрийг дурдаж Ерөнхий захирлаас зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр гэрээг боловсруулах, гэрээ дүгнэх актыг тогтмол хийх, гэрээ бүрийн ард гэрээ дүгнэх актыг хавсаргах зэрэг ажил хийгдэж байгаа болно. Гэхдээ цаашид энэ асуудлыг анхаарч ажиллах болно.	
8	Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэгийг үндэслэлтэй төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн эсэх	Өмнөх оны өр барагдуулахад 2018 онд 190.7 сая, 2019 онд 676.2 сая, 2020 онд 579.2 сая төгрөг зарцуулсныг төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд зардлаар тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх заалтыг зөрчсөн;	579.2	Зөвлөмж	Тус байгууллагын төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь мөнгөн сууриар гардаг бөгөөд 2018- 2020 оны төсвийг Үндэсний зөвлөлөөс батлахдаа өмнөх онд үүссэн өр төлбөрүүдийн дараа онд төлөх дүнг нэгтгэн Өмнөх оны өр хэсэгт тавьж өгсний дагуу бүртгэсэн болно. Манай байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6.1 дэх заалтын дагуу нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузал сууриар хөтөлж, тус хуулийн 8.1-д заасан санхүүгийн тайлангуудыг гаргадаг болно. Манай байгууллагын гаргадаг төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1-д заасан санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэгт ордоггүй бөгөөд дотооддоо хэрэглэдэг удирдлагын шинж чанартай тайлан болно. Иймд энэ асуудлыг хасуулах саналтай байна.	Саналыг хүлээн авч тайлангийн төслийн 2.35 дахь хэсгээс хасав.
9	МҮОНРТ-ийн үйл ажиллагааны зардлыг үр ашигтай төлөвлөж зарцуулсан эсэх	Kids хүүхдийн цэцэрлэгийн хувьсах зардалд гүйцэтгэлээр нь Улсын төсвөөс 2018 онд 69.4 сая, 2019 онд 73.3 сая, 2020 онд 89.6 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна. Цэцэрлэгийн санхүүгийн тайланг зөвхөн хувьсах зардлаар гаргаж, 2018-2020 оны хүүхдийн цэцэрлэгийн төлбөрийн 278.2 сая төгрөгийн орлого, үйл ажиллагааны зардлыг дутуу тайлагнасан;	278.2	Зөвлөмж	1. Эм Эн Би кидс цэцэрлэг нь МҮОНРТ-ийн санаачлаг, өмч хөрөнгөөр үүсгэн байгуулсан МҮОНРТ ажил олгогчийн хувьд 800 гаруй ажилтан албан хаагчдынхаа ажилчдынхаа нийгмийн асуудлыг дэмжих, шийдвэрлэх зорилготойгоор ажилчид албан хаагчийн хүүхдүүдэд сургуулийн өмнөх боловсрол олгохоор байгуулагдсан ашгийн төлөө бус боловсрол сургалтын байгууллага юм. Цэцэрлэгийн суудлын хүрэлцээ, ажиллагчдын ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх үүднээс төрийн бараг бүх байгууллага дэргэдээ хүүхдийн цэцэрлэг байгуулсан, түүний нэгэн адил арга хэмжээ юм. Санхүүжилт нь улсын төсвөөс олгох хувьсах зардал, эцэг эхээс хураах төлбөр, байгууллагын дэмжлэгээс бүрддэг. 2. Цэцэрлэг нь бие даасан байгууллага биш, МҮОНРТ-ийн нэг бүрэлдэхүүн хэсэг юм. Улсын төсвөөс хувьсах зардал авах зорилгоор тайлан гаргаж, түүнд тухайн хувьсах зардалд авсан санхүүжилтийг хэрхэн зарцуулсан байдлыг тайлагнадаг юм. Цэцэрлэгийн орлого, үйл ажиллагааны зардал нь МҮОНРТ-ийн санхүүгийн тайланд нийт орлого болон зардалд бүрэн тусгагдаж тайлагнаж байгаа болно. Иймд энэ асуудлыг хасуулах саналтай байна	Саналыг хүлээн авч тайлангийн төслийн 2.36 дахь хэсгээс хасав.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

10		МҮОНРТ-ийн төсвийн төслийг боловсруулахдаа тавигдах шаардлагад нийцүүлээгүй, судалгаа, дүн шинжилгээнд үндэслээгүй, алба нэгжүүдийн саналыг бүрэн тусгаагүй төлөвлөсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2, 27.1.3 дахь зуултуудыг заалтыг хэрэгжүүлээгүй;		Зөвлөмж	1. Төсөв төлөвлөгөөний төсөөллийг 5-6 сард салбар нэгжүүдээс нэгтгэн хүлээн авдаг. 7-р сард бэлэн болгож Захирлын зөвлөл болон Үндэсний зөвлөлийн хурлаар эцэслэсэн шийдэж 8.15-аас өмнө хуулийн хугацаанд Сангийн яаманд хүргүүлдэг. Ийм байдлаар төсвийн төлөвлөлтийг бүх салбар нэгжүүдийг оролцуулан бодитойгоор гүйцэтгэдэг. 2. Салбар нэгжүүдэд төсвийн санал авах тухай албан бичиг хүргүүлэн, төсөв, төлөвлөгөөний жишиг загварыг файлаар явуулан, эцэст нь салбаруудаас хүлээн авч нэгтгэдэг. 2018-2020 оны төсвийн саналын цахим архив байдлаар хадгалагддаг. 3. Сангийн яам нь төсөв төлөвлөгөөг хүлээн авахдаа холбогдох хууль, дүрэм журмын дагуу үндэслэсэн гэдгийг хүлээн зөвшөөрч төсвийн төлөвлөгөөг хүлээн авдаг. 4. Монгол Улсын Эдийн Засгийн өнөөгийн нөхцөл байдал, ханш, нэгж бүтээгдэхүүний өртөг, өмнөх оны гүйцэтгэл зэргээс үндэслэн цаашид учрах эрсдэл, зэргийг тооцон төлөвлөдөг. Давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд төсвийн тодотголыг дахин хийдэг. 5. Салбар нэгжүүдээс ирсэн төсөв төлөвлөгөөний саналыг бүгдийг бүрэн тусгах боломжгүй. МҮОНРТ-ийн хэмжээнд нэвтрүүлгийн бодлого хөтөлбөрөөс хамааран уран бүтээлийн саналууд давхардах, бодлогод нийцээгүй саналууд хасагдах, салбар нэгжүүдийн зардлыг эрэмбэлэх, стратеги төлөвлөгөөтэй уялдуулан тусгаж явдаг. Энэ үндэслэлээр тус зэмлэлийг хүлээн авах боломжгүй учраас хасуулах саналтай байна.	МҮОНРТ-ийн 2017 оны үйл ажиллагааны үр дүнд хийсэн аудитаар Төсвийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлд заасан төсвийн төсөл боловсруулахад тавигдах шаардлагад нийцүүлэн өөрийн орлогыг өмнөх оны гүйцэтгэлд хийсэн дүн шинжилгээнд тулгуурлан төлөвлөж, улсын төсвийн дэмжлэгийг бууруулж ажиллах зөвлөмж өгснийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй, Монгол Улсын Эдийн Засгийн өнөөгийн нөхцөл байдал, ханш, нэгж бүтээгдэхүүний өртөг, өмнөх оны гүйцэтгэл зэргээс үндэслэн цаашид учрах эрсдэл, зэргийг тооцон төлөвлөсөн нотлох баримт хангалтгүй байсан тул саналыг хүлээн авах боломжгүй юм. Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
11	МҮОНРТ үйл ажиллагааны зардлыг үр ашигтай төлөвлөж зарцуулсан эсэх	Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 05 тоот тогтоолоор үндэсний зөвлөлийн 1 гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг 500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 1,200.0 мянган төгрөгөөр тогтоосноос шалтгаалан 2020 онд батлагдсан төсвөөс 67.5 сая төгрөг хэтрүүлэн олгосон;		Зөвлөмж	Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 05 тоот тогтоолоор үндэсний зөвлөлийн 1 гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг 500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж бодож олгосон. Энэ нь Үндэсний зөвлөлийн ОНРТ-ийн тухай хуулийн дагуу гишүүдийн үндсэн ажилладаг байгууллагын цалингийн тодорхойлолтод үндэслэн бөгөөд тэдний дундаж цалингийн 40 хувьтай холбогдож цалинг нэмсэн болно. Үүний улмаас байгууллагын тухайн тайлант жилийн нийт цалин хөлсний зардал хэтрээгүй болно.	Саналыг хүлээн авч тайлангийн төслийн 2.41 дэх хэсэгт Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 05 дугаар тогтоолоор үндэсний зөвлөлийн 1 гишүүнд сард олгох урамшууллын хэмжээг 500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 1,200.0 мянган төгрөгөөр тогтоосноос шалтгаалан, үндэсний зөвлөлийн гишүүдэд олгох урамшууллын төсвийг 2020 онд 67.5 сая төгрөг хэтрүүлэн олгосон гэж найруулгын өөрчлөлт оруулав. Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

12	Захирлын зөвлөлийн гишүүд 2018-2020 онд уран бүтээлийн урамшуулалд 172.6 сая, төсөл хөтөлбөрийн урамшуулалд 62.0 сая, чанарын урамшуулалд 167.5 сая нийт 402.2 сая төгрөгийн урамшууллыг давхардуулан олгож олон нийтийн хөрөнгийг үрэлгэн зарцуулсан;		Зөвлөмж	МҮОНРТ-ийн цалин хөлсний журам болон шагнал урамшуулал олгох журмын дагуу тухайн төсөл хөтөлбөр уран бүтээлийн багт оролцож ажилласан ажилтан бүрд урамшуулал олгодог бөгөөд захирлын зөвлөлийн гишүүдэд уран бүтээлийн урамшуулал олгож болохгүй гэсэн заалт байхгүй тул МҮОНРТ-ийн Ерөнхий Захирлын 2018 оны 05-р сарын 21 өдрийн А/85-р тоот тушаалын батлагдсан журмын дагуу зуучийн урамшуулал олгогддог. Чанарын урамшуулал тухайн жилийн төсөвт тусгагдсан бол тушаалаар олгодог. Төсөл хөтөлбөрийн урамшуулал тухайн жилд ямар кино контент хийхээс шалтгаалж төсөвт нь суугдсанаар гардаг болно.	Баримтаар нотлогдож байгаа тул саналыг хүлээн авах боломжгүй. Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
13	Маркетингийн менежерийн ажлын байрны тодорхойлолтод байгууллагын шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг олох чиглэлд идэвх санаачилгатай ажиллах үндсэн чиг үүрэгтэй гэж заасан байтал МҮОНРТ-ийн захирлын 2017 оны А/79 тоот тушаалаар баталсан Маркетингийн менежерүүдийн ажлын чанарыг үнэлэх, урамшуулал олгох журам нь орлогын тэгш бус хуваарилалт үүсгэх, олон нийтийн хөрөнгийг үрэлгэн зарцуулах нөхцөлийг бүрдүүлж, 2018-2020 онд маркетингийн 2-4 менежерт нийт 97.5 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон;		Зөвлөмж	МҮОНРТ-ийн захирлын 2017 оны А/79 тоот тушаалаар баталсан Маркетингийн менежерүүдийн ажлын чанарыг үнэлэх, урамшуулал олгох журмын дагуу урамшууллыг бодож олгосон болно.	Баримтаар нотлогдож байгаа тул саналыг хүлээн авах боломжгүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
14	МҮОНРТ-ийн захирлын 2010 оны 374 тоот тушаалаар баталсан Цалин хөлсний журам, 2019 оны А/12 тоот тушаалаар Цалин хөлсний журамд оруулсан өөрчлөлтөөр цалин болон ур чадварын нэмэгдэл орсон дүнгээс ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнгийн нэмэгдлийг 20.0 хүртэл хувиар бодож олгохоор заасны дагуу нэмэгдэл орсон дүнгээс гүйцэтгэлийн үр дүн бодож 339.3 сая төгрөг илүү олгосон;		Зөвлөмж	Өнөөдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа МҮОНРТ-ийн захирлын 2010 оны 374 тоот тушаалаар баталсан Цалин хөлсний журам , 2019 оны А/12 тоот тушаалаар Цалин хөлсний журамд оруулсан өөрчлөлтөөр цалин болон ур чадварын нэмэгдэл орсон дүнгээс ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнгийн нэмэгдлийг 20.0 хүртэл хувиар бодож олгохоор заасны дагуу нэмэгдэл орсон дүнгээс гүйцэтгэлийн үр дүн бодож олгосон болно.	Баримтаар нотлогдож байгаа тул саналыг хүлээн авах боломжгүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
15	2018-2020 онд ажлаас халагдсан ажилтанд шүүхийн шийдвэрээр 44.2 сая төгрөг нөхөж олгосон нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1 дэх заалтыг хэрэгжүүлээгүй;	44.2	Зөвлөмж	Дээрх хугацаанд нийт 10 иргэнд холбогдуулан иргэний хэргийн шүүхэд нэхэмжлэл гаргаж тодорхой хэмжээний төлбөр төлүүлэх тухай шүүхийн шийдвэр гаргуулсан. Ингээд зарим нэг иргэнтэй эвлэрлийн гэрээ байгуулж, бараа солилцоо болон ажилд орсон дариудаа цалингаасаа тодорхой хэмжээний суутгал хийлгүүлж төлөхөөр тохиролцсон байгаа. Төлбөр удаашралтай байгаа иргэний	Энэ тайлбар нь илрүүлсэн асуудалтай холбогдолгүй тул саналыг хүлээн авах боломжгүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.

**Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн
санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө**

				хэргийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хандан ажиллаж байна.	
16	ESPN, BBC Sport, BLACHER, RESPORT, FOOTBALL TRIBE MONGOLIA эдгээр сайт, цахим сүлжээнээс шууд үзэх боломжтой байхад Эн Ти Ви телевизээс хөл бөмбөгийн ДАШ тэмцээний дэд лиценз эзэмших эрхийг 1,430.0 сая төгрөгөөр худалдан авсан;	1,430.0	Зөвлөмж	Гадаад орнуудаас контент худалдан авахын тулд тухайн нийлүүлэгч улсаас болон телевизээс оюуны өмчийн эрхзүйн асуудлыг тусгасан зөвшөөрөл авдаг. Хөл бөмбөгийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг дамжуулахдаа бид энэ зарчмыг хатуу барьж ажилласан.Аль нэг телевиз, медиа байгууллагаас шууд сигналыг авч гаргах боломж өнөөдөр аль ч улс оронд байхгүй. .ESPN, BBC, Sport, BLACHER, RESPORT, FOOTBALL TRIBE MONGOLIA гэх мэт дэлхийд танигдсан спортын томоохон сувгууд өөрсдөө тухайн тэмцээн уралдааныг зохион байгуулагч албан ёсны этгээдээс зөвхөн дамжуулах зөвшөөрөл авдгаас бус цааш нь дамжуулан түгээх зөвшөөрөл авдаггүй. Өөрөөр хэлбэл аль нэг телевизээр гаргах эрхийг зөвхөн зохион байгуулагч хариуцна.Бид энэхүү журмыг зөрчин аль нэг хэвлэл мэдээллийн байгууллагаас хөл бөмбөгийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээний шууд дамжуулалтыг авсан бол тухайн тэмцээнийг албан ёсны эрхтэйгээр зохион байгуулсан улсаас, байгууллагаас зарга үүсэх бөгөөд үүнийг олон улсын шүүхээр шийдэж асар өндөр дүнтэй торгуулийн арга хэмжээ авхуулах байсан.Ихэнх тохиолдолд дэлхийн брэнд болсон томоохон контентын албан ёсны эрх эзэмшигчид зөвшөөрлийг бүс нутгаар нь олгодог. Тухайлбал хөл бөмбөгийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг Монгол улсад гаргах албан ёсны эрх авсан байгууллагаас л бид зөвшөөрөл авах ёстой. АНУ, Япон, Хятад гэх мэт бусад улсад гаргах эрхтэй ч Монголын эрх байгүй ямар ч газраас бид дамжуулалт авах эрх үүсдэггүй.Ялангуяа хөл бөмбөг, сагсан бөмбөг, жүдо гэх мэт өндөр үзэлтэй спортын дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээн, бүх төрлийн Олимпын наадмуудыг заавал албан ёсны эрх авч дамжуулна. Энэхүү эрх авах үйл ажиллагаа заавал нэлээд тооны мөнгөн дүнгээр худалдан авалт хийх зарчмаар хийгддэг. Өөрөөр зохицуулагдах ямар ч боломжгүй болно. Иймээс энэ асуудлыг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй.	Саналыг хүлээн авч тайлангийн төслийн 2.43 дахь хэсгээс хасав.
17	Шинэ жил тэмдэглэхэд 2018-2020 онд 143.4 сая төгрөг, байгууллагын үйл ажиллагааны тайлан хэвлүүлэх, сайтуудад байршуулахад 2018-2020 онд 143.7 сая төгрөг, хуулийн зөвлөх үйлчилгээ авахад 55.2 сая, МҮОНРТ-ийн болон бусад нэгжийн ойн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлэхэд 229.2 сая	571.5	Зөвлөмж	МҮОНРТ нь ОНРТ ийн хуулийнхаа 8 дугаар зүйлийн дагуу нийт Телевизийн 5 суваг, радиогийн 3 сувгаар нийт 104680.6 Цагийн эфирийн нэвтрүүлгийг олон нийтэд хүртээл болгоход нийт 760 хүний бүтэц орон тоотойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Иймд байгууллагын тухайн жилийн төсөвт тусгагдаж батлагдсан үйл ажиллагааны бусад зардлууд болох тэмдэглэлт баяр ёслол, ойн өдрүүдийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх, нийгмийн халамж	Эдгээр зардлууд нь тэвчиж болох зардлууд учир аудитын зүгээс үр ашиггүй зардал гэж үзэн зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэсэн.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

	төгрөг зарцуулж олон нийтийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан;			буцалтгүй тусламжийг ажил олгогчийн зүгээс түүнтэй холбоотой зардлуудыг төсөвт тусгасан байдаг билээ. Энэхүү үйл ажиллагааны хүрээнд батлагдсан төсөвтөө багтаан төсөв хэтрүүлээгүй дээрх үйл ажиллагааг зохион явуулсан болно. Иймд энэ асуудлыг хасуулах саналтай байна	
18	Найдваргүй авлагын нөөц байгуулах хувь хэмжээг батлаагүй байхад 2020 онд 67.0 сая төгрөгийн найдваргүй авлагын нөөц байгуулж, санхүүгийн тайланд тусгасан нь МҮОНРТ-ийн захирлын 2012 оны 13 тоот тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн 3.7.10. дах заалттай нийцээгүй;	67.0	Зөвлөмж	Шинэ НБББББ-нд зааснаар Найдваргүй авлагын нөөц байгуулах шаардлага байхгүй болж Найдваргүй авлагыг Үндэсний зөвлөлд танилцуулан данснаас хасах тогтоол гарсны дараа Шууд аргаар найдваргүй авлагын зардлыг хүлээн зөвшөөрөхөөр болсон /ХАСУУЛАХ САНАЛТАЙ БАЙНА/	Шинээр боловсруулсан НБББББ нь аудитын хамрах хүрээнд /2018-2020 он/ мөрдөгдөхгүй тул саналыг хүлээн авах боломжгүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
19	Олон улсын робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах нээлтэй тендер зарлаж, Макс хотелс ХХК-ний ирүүлсэн материал шаардлага хангаагүй тул бүх тендерээс татгалзах тухай 2019 оны 3 сарын 28-ний өдрийн үнэлгээний хорооны шийдвэр гарсан байна. Гэвч 2019 оны 8 сарын 6-ний өдрийн Үндэсний зөвлөлийн шийдвэрээр Макс хотелс ХХК- тай шууд гэрээ байгуулсан нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30.4 дэх заалтыг зөрчсөн;	383.0	Албан шаардлага	Энэ бичиг баримтын 5-тай давхардаж байгаа тул хасуулах саналтай байна.	Нээлттэй тендер шалгаруулалтаар Олон улсын робокон тэмцээнд оролцох зочид төлөөлөгчдийг зочид буудалд байрлуулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг 2019 оны 03 дугаар сарын 28-ны "Бүх тендерээс татгалзах тухай" шийдвэр гаргасан байна. ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.5 дэх хэсэгт зааснаар хязгаарлагдмал тендер зарлах хангалттай хугацаа байсан тул саналыг хүлээн авах боломжгүй зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.
20	Барилгын засварын ажил гүйцэтгэх тусгай зөвшөөрлийн хугацаа дууссан /Уран холболтХХК/ аж ахуйн нэгжийг нийт 278.0 сая төгрөгийн 8 удаагийн хөрөнгө оруулалтын ажил гүйцэтгэгчээр шалгаруулсан нь ТБОНӨХБАҮХАТ-хуулийн 14.1. 14.3.2. заалтуудыг мөрдөөгүй;	278.0	Албан шаардлага	МҮОНРТ нь ажилчдаа ажиллуулах тав тух, орчин нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх ажлын байрыг сайжруулах, тогтворжуулах, хуучин олон жилээр завсар үйлчилгээ огт хийгдээгүй барилгын доторх ашиглалт үйлчилгээ өнгө үзэмжийг сайжруулах зорилготойгоор тухайн он бүрд барилгадаа дотор завсар үйлчилгээ хийх нэн шаардлага байнга тулгардаг. МҮОНРТ-ээс энэхүү барилгын засварын ажил үйлчилгээг улсын төсвийн эх үүсвэрээр биш өөрийн дотоод орлогын эх үүсвэрээр бүрдүүлсэн ч ажил гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахдаа ТБОНӨХБАҮХАТ-хуулийн дагуу сонгон шалгаруулж тухайн оны төсөвт өртгөөс хэтрүүлдэггүй болно. Барилгын засварын ажил гүйцэтгэгчийн сонгон шалгаруулахдаа захиалагчаас тавьсан	Саналыг хүлээн авч 10.0 сая төгрөгөөс доош дүнтэй 3 ажлын 28.8 сая төгрөгийн хасаж, 49.0 сая төгрөгөөс дээш дүнтэй 249.2 сая төгрөгийн 5 ажлын тухайн тендерийн бичиг баримтын тавигдах шаардлагад барилгын тусгай зөвшөөрөлтэй байхыг заасан нь баримтаар нотлогдож байгаа тул саналыг хүлээн авах боломжгүй бөгөөд зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв

**Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн
санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө**

				ерөнхий нөхцөл шаардлага, ажлын туршлага, мэргэжлийн чадвар, хийцэл, богино хугацаанд ажлын чанартай гүйцэтгэх мэргэжлийн ажлын гүйцэтгэлийг шаардах зэрэг үндсэн гол нөхцөлүүдийг тавьсан, тухайн засварын ажлын төсөвт өртөг нь нээлттэй тендер биш бараа ажил үйлчилгээ нь хуулийн дагуу 50 саяд багтаж байгаа тул заавал тусгай зөвшөөрлийг захиалагч нь гүйцэтгэгчээс шаардаагүй болно. Харин шаардлагатай бол тусгай зөвшөөрөлтэй байж болохоор нөхцөлийг захиалагч тавьж байсан болно. Мөн энэхүү ажлыг гүйцэтгэгч хуулийн этгээдийн үндсэн эрхлэх үйл ажиллагаа нь өөрөө барилгын засал чимэглэл, засвар хийх нөхцөлийг бүрэн хангаж байсан бол ажил гүйцэтгэгчийн гүйцэтгэх ажил нь Барилгын тухай хууль болон түүнтэй нийцүүлэн гаргасан журмаар зохицуулагдах заавал тусгай зөвшөөрөл шаардагдах ажил биш тул сонгон шалгаруулалтад гүйцэтгэгчээс тусгай зөвшөөрлийг шаардаагүй болно. Иймд хасуулах саналтай байна.	
21	Тусгай зөвшөөрөл байхгүй /Өсөх сондор дизайн ХХК/ аж ахуйн нэгжийг нийт 170.5 сая төгрөгийн 7 удаагийн хөрөнгө оруулалтын ажил гүйцэтгэгчээр шалгаруулсан нь ТБОНӨХБАҮХАТ-хуулийн 14.1.1, 14.3.2 дах заалтуудыг мөрдөөгүй;	170.5	Албан шаардлага	МҮОНРТ-ээс Барилгын засварын ажил гүйцэтгэгчийн сонгон шалгаруулахдаа захиалагчаас тавьсан ерөнхий нөхцөл шаардлага, ажлын туршлага, мэргэжлийн чадвар, хийцэл, богино хугацаанд ажлын чанартай гүйцэтгэх мэргэжлийн ажлын гүйцэтгэлийг шаардах зэрэг үндсэн гол нөхцөлүүдийг тавьсан, тухайн засварын бараа ажил үйлчилгээ нь хуулийн этгээдээс заавал тусгай зөвшөөрлийг гүйцэтгэгчээс шаардаагүй болно. Харин шаардлагатай бол тусгай зөвшөөрөлтэй байж болохоор нөхцөлийг захиалагч тавьж байсан болно. Мөн энэхүү ажлыг гүйцэтгэгч хуулийн этгээдийн үндсэн эрхлэх үйл ажиллагаа нь өөрөө барилгын засал чимэглэл, засвар хийх нөхцөлийг бүрэн хангаж байсан бол ажил гүйцэтгэгчийн гүйцэтгэх ажил нь Барилгын тухай хууль болон түүнтэй нийцүүлэн гаргасан журмаар зохицуулагдах заавал тусгай зөвшөөрөл шаардагдах ажил биш тул сонгон шалгаруулалтыг зохин байгуулж захиалагчаас гүйцэтгэгчид заавал тусгай зөвшөөрлийг шаардаагүй болно. Иймд хасуулах саналтай байна.	Саналыг хүлээн авч 10.0 сая төгрөгөөс доош дүнтэй 4 ажлын 33.9 сая төгрөгийн хасаж, 40.0 сая төгрөгөөс дээш дүнтэй 136.6 сая төгрөгийн 3 ажлын тухайн тендерийн бичиг баримтын тавигдах шаардлагад барилгын тусгай зөвшөөрөлтэй байхыг заасан нь баримтаар нотлогдож байгаа тул саналыг хүлээн авах боломжгүй бөгөөд зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.
22	МҮОНРТ-ийн дансанд бүртгэлтэй барилга байгууламжууд үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээгүй, барилгын хувийн хэрэг нээж баяжилт хийгээгүйгээс уг барилга байгууламжийн анхны байдал, капиталжуулалт, их засвар хийсэн зэрэг барилга байгууламжийн ашиглалтын явц дах хөдөлгөөнийг мэдэх боломжгүй байна. Мөн 2018 онд шинээр бэлтгэсэн 11 автомашинд хувийн хэрэг нээж хөтлөөгүй;		Зөвлөмж	Радио, Телевизийн Хэрэг Эрхлэх газрын эзэмшилд байсан үндсэн хөрөнгө нь "Төрийн өмчөөс олон нийтийн өмчид эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай" УИХ-ын 2005.01.27-ны өдрийн 08, 09-р тогтоолоор ОНРТ-д шилжүүлэн өгсөн барилга байгууламж нь тухайн үед үл хөдлөх эд хөрөнгийн ямар ч гэрчилгээгүйгээр ирсэн байсан. ОНРТ-ийн өмнөх бүх удирдлагын үед 2006 оноос хойших санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгө нь энэхүү тогтоолоор шилжсэн үндсэн хөрөнгө болох 5,0 тэр бум төгрөгийн дүнгээр бүртгэгдэж байсныг 2019 онд МҮОНРТ-ийн өмчлөлийн бүх барилга байгууламжууддаа үл хөдлөх эд хөрөнгийн үнэлгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэсний үр дүнд 20,0 тэр	Байгууллагын саналыг үндэслэн тайланд дурдаж зөвлөмжөөс хасав.

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө

				бумын үндсэн хөрөнгө үнэлүүлж үүнийгээ Хяналтын зөвлөл, Үндэсний зөвлөлийн хурлаар оруулан тогтоолоор баталгаажуулан шийдвэрлүүлж 2020 оноос эхлэн МҮОНРТ-ийн санхүүгийн тайлан, НБББББ зэрэгт албан ёсоор оруулан бид барилгаа байгууламжаа үнэлүүлсэн нь бидний маш том ажил юм . Үүнтэй холбоотойгоор МҮОНРТ-ийн шинэ төв, хуучин төв, автограф, агуулах, эвэнт холл зэрэг барилга байгууламжуудад эд хөрөнгийн бүртгэлийн газраас олгогдох үл хөдлөх өмчлөх эрхийн гэрчилгээг авах асуудлаар бид 2019, 2020 онуудад удаа дараа хандаж материалууд, бичиг баримтуудаа бүрдүүлэн харьяа дүүргийн БГД-ийн Эд хөрөнгийн бүртгэлийн газарт албан ёсоор өгсөн боловч, Олон нийтийн статус хэлбэр бүхий, төрийн байгууллага биш танай байгууллагын энэхүү үл хөдлөх эд хөрөнгийг бид хэрхэн бүртгэх талаар одоогоор ямар ч зохицуулсан журам байхгүй байна, хэрхэн бүртгэх нь тодорхойгүй байна, энэ талаар Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар, УБЕГ зэрэг томоохон газруудын хамтарсан ажлын хэсэг байгуулагдсан холбогдох журмын төслийг боловсруулахаар ажиллаж байна гэсэн хариуг бидэнд өгсөн болно. Иймд үл хөдлөхийн гэрчилгээгүй гэснийг хасуулах саналтай байна. МҮОНРТ-ийн дансанд бүртгэлтэй автомашинуудад хувийн хэрэг нээсэн, барилгын хувийн хэрэг баяжилтын дэвтрээ 2020 онд захиалаад цар тахал ковидтой холбоотой захиалга хэвлэлт нь гарахгүй байсан тул 2021 оны 1-р улиралд дэвтэр нь гарч 2018 оноос хийгдсэн засвар үйлчилгээг бид нөхөж бичсэн болно . Иймд хасуулах саналтай байна.	
23	Ажилчдын орон сууцны 2 барилга болон Радио телевизийн дээд сургуулийн газрын төлбөрийг МҮОНРТ төлж үр ашиггүй зардал гаргасан;	Зөвлөмж	УИХ-аас 2005 оны 01-р сарын 27-ны өдөр “Олон нийтийн Радио, телевизийн тухай” хууль батлагдсанаар Монголын үндэсний радио, Монголын үндэсний телевиз, “Монголын мэдээ” агентлаг, Радио, Телевизийн Хэрэг Эрхлэх Газруудыг нэгтгэн “Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз” хэмээх олон нийтийн статустай анхны радио, телевизийн өргөн нэвтрүүлгийн байгууллага байгуулагдан Радио, телевизийн хэрэг эрхлэх газрын эзэмшилд байсан үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгийг “Төрийн өмчөөс олон нийтийн өмчид эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай” УИХ-ын 2005.01.27-ны өдрийн 08, 09-р тогтоолоор МҮОНРТ-д шилжүүлэн өгсөн. Гэтэл Монголын Радио, Телевизийн Хэрэг Эрхлэх Газрын харьяалалд байсан Радио телевизийн дээд сургуулийг 2006 оны 4-р сарын 25-ны өдрийн БСШУ-ны Сайдын 147 тоот тушаалаар тусад нь гаргаж, РТДС бие даан үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн. Тус сургуулийг шилжүүлэхдээ өмч хөрөнгө, газрын асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн нь тодорхойгүй, тогтоол шийдвэр огт байгаагүй тул БСШУ-ны Сайдын 2006 оны 4-р сарын 25-ны өдрийн 147 тоот тушаал,	Байгууллагын саналыг үндэслэн тайланд дурдаж зөвлөмжөөс хасав	

				хавсралт, түүнтэй холбогдох эд хөрөнгө шилжүүлсэн акт байхгүй мөн РТХЭГ-ын харьяанд байсан "Радио, телевизийн сүлжээний газар"-ыг Мэдээлэл Харилцаа Холбооны Технологийн Газрын 2005 оны 9 дүгээр сарын 16-ны өдрийн 109 тоот тушаалаар мөн Хөгжлийн төвийн бүтцэд "Радио телевизийн сүлжээний" газар нэртэйгээр мөн байгуулсан байсан. "Төрийн өмчийн хороо"-ны 2009 оны 4-р сарын 30-ны өдрийн 152-р тогтоолоор "Радио телевизийн сүлжээ" Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар, "Төрийн өмчийн хороо"-ны 2015 оны 4-р сарын 9-ны өдрийн 230-р тогтоолоор "Радио телевизийн үндэсний сүлжээ" Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар хэмээн нэрлэж ажиллуулсан. Энэ байгууллагын эзэмшлийн телевизийн өндөр антены доорх газар нь хүртэл одоо хэр манай МҮОНРТ-ийн эзэмшил газарт багтдаг болно. Эдгээр асуудлууд нь одоо хүртэл тодорхой биш ч мөн МҮОНРТ-ийн эзэмшлийн 30 мянган м.кв газарт Радио телевизийн дээд сургуулийн газар өнөөдрийг хүртэл мөн багтаж байгаа, энэхүү газрыг салгах, хэрхэх талаарх зохих зөвшөөрөл шийдвэр, шийдвэр гаргах зохих төрийн байгууллага болон бусад холбогдох газраас огт гараагүй болно. Иймд МҮОНРТ нь Монгол улсын газрын тухай хуулийн 7.1-д Газар эзэмшиж, ашиглаж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага Газрын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу газрын төлбөр төлнө ... гэсний дагуу МҮОНРТ нь энэ хугацаанд энэхүү эзэмшил газрын төлбөр төлөхтэй холбоотой газар эзэмших гэрчилгээ, газар эзэмших гэрээний дагуу газрын төлбөрийг төлөх үүргийг хуулиар хүлээж үүргээ гүйцэтгэсэн болно. Мөн 2006 онд баригдсан МҮОНРТ-ийн ажилчдын 2 орон сууцны барилгад одоогоор манай 110 гаруй ажилтан албан хаагчид өнөөдрийг хүртэл амьдарч байгаа, мөн энэхүү газрын хуулиар хүлээсэн эрх эзэмшигч нь МҮОНРТ тул газрын төлбөр тооцоотой холбоотой үүргийг хуулиар хүлээж гүйцэтгэсэн тул үр ашиггүй зардал гарсан гэж үзэхгүй байгаа болно. Иймд хасуулах
--	--	--	--	---

**Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн
санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө**

24	Дотоод аудитын албаны үйл ажиллагаа үр нөлөөтэй эсэх	Дотоод аудитын албыг Хяналтын зөвлөлийн дэргэд байгуулсан нь чиг үүрэгтэй нь давхцаж, ажил олгогч биш хяналтын зөвлөлийн даргатай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа нь эрх зүйн зөрчил үүсгэсэн;	Зөвлөмж	2016 онд Ерөнхий захирлын дэргэд дотоод аудит ажиллаж байсан ба тухайн үед хийгдсэн жил бүрийн хараат бус аудитын тайлангаар "дотоод аудит нь ерөнхий захирлын дэргэд байх нь хараат бусаар ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлж чадахгүй байх оновчгүй бүтэц тул Үндэсний зөвлөлийн дэргэд ажиллах нь оновчтой" гэсэн зөвлөмж өгч байсан учир Үндэсний зөвлөлийн 2016 оны 41 тоот тогтоолоор Дотоод аудитын дүрмийг батлан, Хяналтын зөвлөлийн дэргэд байнгын үйл ажиллагаатай үндсэн орон тооны 2 аудитортайгаар үйл ажиллагааг эхлүүлсэн. Зорилго, чиг үүрэг: МҮОНРТ-ийн дагаж мөрдөх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, батлагдсан төсвийн орлого бүрдүүлэлт, санхүүжилт, түүний зарцуулалтад аудит хийн дүгнэлт, зөвлөмж гарган ҮЗ-ийг ОНРТ-ийн тухай хуулийн 28, 29 дүгээр зүйлд заасан эрхээ хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх юм. Үндэсний зөвлөлийн дотоод аудитын алба нь байгуулагдсан цагаасаа хойш буюу 2017-2020 онд гүйцэтгэх удирдлагаас хараат бусаар мэргэжлийн ёс зүйг баримтлан ажиллаж нийтдээ нийт 11 удаагийн аудит хийж 54 дүгнэлт, 78 зөвлөмж гарган Үндэсний зөвлөлийн хурлаар батлуулсан байна. Дотоод аудиторруудыг ажиллах нөхцөлөөр бүрэн хангаж ажиллах үүрэг хүлээсэн Ерөнхий захирлаас баримт материал хугацаандаа ирэхгүй байх, санхүүгийн программд орж харах эрхийг хаах, архиваас баримт авах эрхгүй болгох, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг ирүүлдэггүй зэргээр ажлын бүтээмжид сөргөөр нөлөөлж ирсэн. Үндэсний зөвлөлөөс энэ асуудлыг судлах болно.	Байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн тул аудитын тайланд өөрчлөлт оруулаагүй.Зөвлөмж хүргэхээр шийдвэрлэв.
25	Шилэн дансны мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн байршуулж ,өмнөх аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажилласан эсэх	МҮОНРТ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 3.1.5 "төрийн чиг үүрэгт хамаарах ажил, үйлчилгээг хууль тогтоомж, гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэгч байгууллагад" хамаарч байна. Гэтэл Шилэн дансанд зөвхөн хөрөнгө оруулалт, тендер, худалдан авалтыг мэдээлж Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл 4.1.1, 4.1.4 дэх заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.	Зөвлөмж	Шилэн дансны тухай хуулийн 1 дүгээр бүлгийн 3.1-д "Доор дурдсан байгууллага, түүний эд хөрөнгө захиран зарцуулах эрх бүхий албан тушаалтан энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарна.; 3.1.4-д " улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хөрөнгө оруулалт, төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээ, ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага;" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн shilendans.gov.mn сайтад "Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 10 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэсэн талаарх мэдээллийг байршуулахаас гадна Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл 4.1.1 , 4.1.4 дэх заалтууд төсвийн ил тод байдлыг хангах үүднээс байгууллагын нууцад хамааралгүй байгууллагын хэмжээнд гарсан 10 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авах болон ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэсэн талаарх мэдээллийг санхүүжилтийн эх үүсвэр хамааралгүй олон нийтэд мэдээлсэн.Энэ нь ямар нэгэн байдлаар хууль зөрчсөн гэх асуудал одоогоор илрээгүй.Хэрвээ уг асуудал нь хууль зөрчсөн үндэслэл байгаа бол бидэнд албан ёсоор хуулийн заалтын	Саналыг хүлээн авч тайлангийн төслийн 2.58 дах хэсгээс хасав

**Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн 2017-2020 оны улсын төсвийн
санхүүжилтийн хэрэгжилт, үр нөлөө**

					тодорхойлон мэдэгдэж засаж залруулах тал дээр хамтран ажиллана уу. Хасуулах саналтай байна.	
		Нийт	3,801.6			

Хавсралтууд

Хавсралт №1

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
С.Данзангийн гудамж 5/1, Засгийн газрын II байр,
Утас/факс: (976-51) 26 74 68, И-мэйл: info@mof.gov.mn
Вэбсайт: www.mof.gov.mn

2021.04.09 № 4-3/1784
танай 2021.04.02 -ны № 81/1063 -т

Хариу өгөх тухай

Танаас ирүүлсэн 2021 оны 4 дүгээр сарын 2-ны өдрийн 01/1063 дугаартай Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн улсын төсвийн санхүүжилтийн талаарх мэдээлэл ирүүлэхийг хүссэн албан бичигтэй танилцлаа.

Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-д олон нийтийн радио, телевиз үйл ажиллагаагаа явуулахад нь төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ гэж заасны дагуу 2006 оноос хойш улсын төсвөөс Монголын Үндэсний Олон Нийтийн Радио Телевизэд хөрөнгө оруулалт болон татаас хэлбэрээр санхүүгийн дэмжлэг олгож байна. Санхүүгийн дэмжлэгийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хүндэтгэсэн,

ТӨСВИЙН БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА

Ж.ГАНБАТ

9761003378

Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн санхүүгийн дэмжлэг

	2006 он	2007 он	2008 он	2009 он	2010 он	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он
МҮОНРТ татаас	5,179.9	7,511.3	8,550.0	6,999.3	3,704.9	4,226.8	6,333.7	6,966.8	7,184.3	4,048.9	7,699.2	6,085.9	7,689.5	9,000.0	3,750.0	6,450.0
МҮОНРТ хөрөнгө оруулалт								4,042.0	4,235.6			5,310.0	4,320.0			
НИЙТ	5,179.9	7,511.3	8,550.0	6,999.3	3,704.9	4,226.8	6,333.7	11,008.8	11,419.9	4,048.9	7,699.2	11,395.9	12,009.5	9,000.0	3,750.0	6,450.0

/сая төгрөг/